НАРОДНА АРМІЯ

19 квітня, 2018

#16 (5548)

КОЛИСЬ УЧИЛИСЯ ПРОДАВАТИ. ТЕПЕР УЧИМОСЯ БУДУВАТИ

стор. 3, 12-13

45-річний старший сержант, гранатометник 72-ї бригади Сергій Кобченко, який загинув від осколкових поранень у результаті ворожого обстрілу в промзоні Авдіївки 25 квітня 2017 року

ФОТО НАШОГО ГЕРОЯ МОЖНА ПОБАЧИТИ В УСІХ КУТОЧКАХ ІТАЛІЇ

A(R)MA IL PROSSIMO TUO — ФОТОВИСТАВКА ПРО ВІЙНУ І ВІРУ, ЯКА НИНІ ПРОВОДИТЬСЯ В ІТАЛІЇ. НАЗВУ ВИСТАВКИ ДОСИТЬ ВАЖКО ПЕРЕКЛАСТИ, НЕ ВТРАТИВШИ ЇЇ ПОЧАТКОВОГО ЗМІСТУ. ДОСЛІВНО — ЦЕ «ЗБРОЯ ТВОГО БЛИЖНЬОГО». А ЯКЩО ВИДАЛИТИ ЛІТЕРУ R, ОТРИМАЄМО БІБЛІЙНЕ «ЛЮБИ БЛИЖНЬОГО ТВОГО». ЦЮ ГРУ СЛІВ A(R)MA/AMA ВІДЧУЛИ ІТАЛІЙСЬКІ ФОТОГРАФИ РОБЕРТО ТА ПАОЛО, ЯКІ ПОБУВАЛИ НА ПОЗИЦІЇ НАШИХ ВІЙСЬКОВИХ У РАЙОНІ АТО

стор. 4

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

СПЕКОТНА ВЕСНА У КРАЮ ТЕРИКОНІВ

На Донбасі знову зросла кількість обстрілів та провокацій з боку російсько-окупаційних формувань стор. 5, 6-7

«Я РОЗУМІВ, ЩО ЦЕЙ ПОЛІТ БУДЕ РІВНОЗНАЧНИМ САМОГУБСТВУ. АЛЕ НАКАЗИ НЕ ОБГОВОРЮЮТЬ»

Сергію Саміленку дивом вдалося пролетіти 80 кілометрів після того, як ворог з РПГ влучив у хвіст вертольота. Льотчик зумів посадити пошкоджений вертоліт, урятувати техніку й екіпаж, за що його й було нагороджено орденом Богдана Хмельницького стор. 8

ЗАСТАРІЛИЙ РАДЯНСЬКИЙ УАЗ МОЖЕ ЗАМІНИТИ ВІТЧИЗНЯНИЙ «БОГДАН»

Український автомобіль торік пройшов визначальні відомчі випробування та допущений до експлуатації у Збройних Силах України стор. 10

ЯКІ ЗАВДАННЯ ПОКЛАДУТЬ НА АМЕРИКАНСЬКІ «АЙЛЕНДИ»

Та яку ще допомогу американська сторона планує надати нашій країні у відновленні українського флоту стор. 16

У ВІЙСЬКОВИКІВ БУДУТЬ НОВІ МАТРАЦИ, КОВДРИ, СПОРТКОСТЮМИ ТА ВДОСКОНАЛЕНІ СУХПАЙКИ

У Головному управлінні розвитку та супроводження матеріального забезпечення ЗСУ розповіли про приємні новинки від тилової служби для військовослужбовців, які варто чекати найближчим часом стор. 11

НА ВІННИЧЧИНІ ВЕТЕРАНІВ З ІНВАЛІДНІСТЮ ВОЗЯТЬ НА РИНОК БЕЗКОШТОВНО

А ще атовці та їхні діти можуть безкоштовно навчатися у вишах області. Про це та інше розповів начальник управління в справах АТО у Вінницькій обласній раді Андрій Грачов стор. 14

БІЛЬШЕ СОРОКА КРАЇН ПОГОДИЛИСЯ ВЗЯТИ УЧАСТЬ У СКЛАДІ МИРОТВОРЧОЇ ОПЕРАЦІЇ НА СХОДІ УКРАЇНИ

Більше сорока країн згодні взяти участь у миротворчій місії в окремих окупованих районах Донецької і Луганської областей задля встановлення в Україні миру, відновлення суверенітету та повернення її територіальної цілісності, повідомив Президент Петро Порошенко.

«На сьогоднішній день більше чотирьох десятків країн погодилися взяти участь в складі миротворчої операції — починаючи від Канади і моїх переговорів з (Прем'єр-міністром Канади. — Ред.) Джастіном Трюдо, починаючи від представників країн «Великої сімки» і завершуючи, наприклад, країнами Європейського Союзу, які не є членами НАТО: Австрія, Швеція, Фінляндія і багато-багато інших», — сказав глава держави в інтерв'ю українським телеканалам, повідомляє офіційне інтернет-представництво Президента України.

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ПЕТРО ПОРОШЕНКО:

«Той, хто проти миротворців, — той за війну»

Він наголосив, що питання миротворців для України є дуже важливим, і повідомив, що за останній час думка щодо запровадження в Україні місії під егідою ООН кардинально змінилася. Ще півтора-два роки тому «світ слухати не хотів про миротворців», аргументуючи це великими витратами на забезпечення роботи місії та нібито відсутністю бажання допомогти нашій державі у встановленні миру і поверненні під український суверенітет захоплених росіянами земель.

«На сьогоднішній день уже створюється атмосфера, що миротворці потрібні, без миротворців не можна. І ти не можеш, шановний пан Путін, або не шановний, пояснити світу, а чому ж ти проти. Значить це на тобі лежить відповідальність щодо щоденного поранення та вбивств українських військових і українських цивільних, на тобі особисто лежить відповідальність щодо розгортання війни і агресії проти нашої держави», — наголосив Президент.

Він також підкреслив, що Володимир Путін може дуже легко припинити загибель мирних людей, українських військових, які захищають рідну землю. «Ти дуже легко це можеш зробити — це просто не застосування права вето (при прийнятті рішення в Раді безпеки ООН. — Ред.). Більше від тебе ніхто нічого не потребує», — констатував глава держави.

Петро Порошенко також акцентував на тому, що мандат миротворців має поширюватися на всі окуповані території. За його словами, дуже дивно звучала російська пропозиція застосовувати миротворців як ескорт для спостерігачів ОБСЄ.

На думку Президента України, миротворці мають допомогти роззброїти, встановити мир і створити необхідні безпекові умови для початку політичного врегулювання через місцеві вибори, щоб у них мали змогу взяти участь українські політичні партії, компанії, українські ЗМІ. Міжнародні спостерігачі, що дозволять провести вільне волевиявлення громадян, також і з урахуванням голосів тимчасово переміщених осіб, які були вимушені покинути окуповану територію.

«Тому миротворці надзвичайно важливі. Той, хто проти миротворців, — той за війну. І ми не допустимо, щоб українців вбивали», — наголосив глава держави.

ПРИВІТАННЯ МІНІСТРА ОБОРОНИ УКРАЇНИ З 16-ю РІЧНИЦЕЮ СТВОРЕННЯ ВСП ЗС УКРАЇНИ

Шановні військові правоохоронці!
Дорогі ветерани Військової служби правопорядку!

Щиро і сердечно вітаю вас із 16-ю річницею створення Військової служби правопорядку у Збройних Силах України!

За роки існування особовий склад цього спеціального правоохоронного формування зробив вагомий внесок в забезпечення правопорядку і військової дисципліни серед військовослужбовців Збройних Сил України у місцях дислокації військових частин, військово-навчальних закладах, військових містечках, на вулицях та громадських місцях.

Але особливого значення діяльність Служби правопорядку набула в роки російської агресії. Усі заходи, що проводились у мирному житті, тепер з належною ефективністю виконуються в умовах, пов'язаних із підвищеним ризиком для життя.

Службою правопорядку постійно проводяться заходи щодо попередження та припинення фактів незаконного обігу зброї, боєприпасів та вибухових речовин.

Вагомий внесок у забезпечення правопорядку здійснюють також підрозділи Військової інспекції безпеки дорожнього руху, які супроводжують військові колони з небезпечними вантажами, своєчасно вживають заходів щодо попередження дорожньо-транспортних подій.

Сьогодні 80 відсотків особового складу ВСП виконували завдання в районі проведення антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей. 20 із них нагороджені державними нагородами, більше 1000 заохочені відомчими відзнаками.

Пишаюсь воїнами Військової служби правопорядку за виявлені героїзм та відвагу! Дякую кожному за сумлінне виконання військового обов'язку!

Впевнений, що і надалі ви мужньо і професійно виконуватимете завдання, визначені керівництвом держави та Українським народом!

Бажаю вам міцного здоров'я, родинного благополуччя та успіхів в ім'я зміцнення обороноздатності держави!

Міністр оборони України
генерал армії України С.Т. ПОЛТОРАК

УКРАЇНСЬКА АРМІЯ ПІДНЯЛАСЯ В РЕЙТИНГУ КРАЩИХ У СВІТІ

Збройні Сили України за рік піднялися на один щабель у рейтингу найсильніших армій світу і посіли 29 місце серед 136 країн, повідомляє Global Firepower. Зараз українське військо знаходиться між арміями Греції (28 місце) та Чехії (30 місце). Перша трійка армій світу вже кілька років залишається незмінною: США, Росія і Китай.

ПОСТІЙНИЙ ПРЕДСТАВНИК США ПРИ НАТО КЕЙ БЕЙЛІ ГАТЧІСОН:

«ДВЕРІ НАТО ДЛЯ УКРАЇНИ ВІДЧИНЕНО.

УСЕ, ЩО ПОТРІБНО, ЦЕ СТАНДАРТНІ ВИМОГИ ДО КРАЇН-КАНДИДАТІВ: СИЛЬНА ДЕМОКРАТІЯ, СИЛЬНА СУДОВА СИСТЕМА, ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА, НИЗЬКИЙ РІВЕНЬ КОРУПЦІЇ»

«Ми прагнемо, щоб Україну включили до політики відчинених дверей під час наступного саміту НАТО, запрошення до участі в якому Україна вже отримала», — заявила віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Іванна Климпуш-Цинцадзе під час зустрічі з постійним представником США при НАТО Кей Бейлі Гатчісон на полях Київського безпекового форуму, повідомляє Урядовий портал.

Віце-прем'єр-міністр наголосила, що важливою подією цього року у відносинах між Україною та НАТО має стати засідання спільної комісії на рівні глав держав та урядів на літньому саміті Альянсу. Проте рішення щодо його проведення ще не ухвалено через позицію Угорщини.

Іванна Климпуш-Цинцадзе зауважила, що в контексті мовного питання Угорщина наполягатиме на кількох умовах, зокрема, продовженні перехідного періоду впровадження нового Закону «Про освіту» та запрошенні угорської громади України до обговорення імплементації освітньої реформи й нового закону про середню освіту. По суті, Будапешт вимагає надання угорській меншині права вето на виконання українського законодавства. Україна конструктивно налаштована, рухається й діє відповідно до рекомендацій Венеційської комісії. Уряд уже ухвалив рішення щодо продовження перехідного періоду впровадження закону та активно залучає угорську меншину до дискусії. Але, очевидно, що не може йтися про право вето щодо українського законодавства.

За словами віце-прем'єр-міністра, ті ж питання щодо викладання українською мови в школах, де навчаються представники національних меншин, абсолютно конструктивно вирішують з Румунією та Болгарією. І ці приклади свідчать про те, що мовне питання є надуманим і не має підґрунтя для продовження конфлікту.

Кей Бейлі Гатчісон зазначила, що повністю підтримує євроатлантичні прагнення України, і їх так само підтримують більшість країн-членів. «Люди в країнах НАТО вражені волею українського народу, яку він демонструє із часів Революції гідності. Ваші люди варті того, щоб користуватися всіма здобутками сильних демократій, як жителі країн — членів євроатлантичної спільноти», — підкреслила вона.

«МОСКВА І ЗАХІД — ЗАНАДТО РІЗНІ КАРТИНКИ РЕАЛЬНОСТІ»

«Але ж Москва й справді хотіла б домовитися із Заходом. І це бажання більш ніж взаємне. Та компромісу все одно не буде: занадто різні картинки реальності.

Значна частина російської еліти переконана, що Москва не програвала холодну війну. На їхню думку, Росія в односторонньому порядку вирішила зняти загрозу ядерної війни, що нависла над світом. Їм здається, що Москва добровільно погодилася піти на компроміс, і її було зраджено.

Зраджено тим, що їй не дісталося місця у «світовій президії». Тим, що її право на власну «зону впливу» піддавали сумніву. Тим, що її тримали в дипломатичному передбаннику, не пускаючи за спільний стіл із ключовими гравцями.

А для Заходу такий підхід видається безглуздим. Європа й США сприймають крах Радянського Союзу саме як поразку Москви в холодній війні. Тож як результат — сутички двох моделей, одна з яких зійшла з дистанції, не витримавши конкуренції.

Належність до клубу переможців і до клубу тих, що програли, дає різні повноваження. Той, хто програв, утрачає стартові позиції, знижується в рейтингу й починає все напрацьовувати з нуля. Переможець свою позицію зберігає й навіть посилює.

Російська еліта переконана, що її вплив на сусідні країни — це природне право, дарча від історії. А для решти світу такий підхід незрозумілий і неприродний. Усе одно, що заклики боксера, який програв, повернути йому чемпіонський пояс.

Коли Барак Обама описував Росію як регіональну велику сировинну державу, то він не намагався когось образити. Він усього лише описував західний консенсус щодо Москви. Тому що для Заходу той факт, що Кремль не альтернатива Вашингтону, — це аксіома.

Москва приречена пропонувати Заходові нову «Ялтинську конференцію», тому що бачить себе в ролі СРСР. А Захід приречений здивовано знизувати плечима, тому що бачить перед собою країну, яка продає нафту й газ, а на отримані гроші купує все інше.

Кремль переконаний, що Захід хоче розділити й зруйнувати Росію, бо вважає себе глобальною цивілізаційною альтернативою. А Захід бачить в РФ привабливий ринок збуту й щиро не розуміє, навіщо його потрібно розвалювати.

Навіщо перемагати? Навіщо дробити? Що потім робити з новими державами, на території яких виявляться ядерні заряди? Кому потрібен хаос на кордонах?

Росія заглядає в дзеркало й бачить там СРСР. Тому вона думає, що ті, котрі її оточують, теж бачать у ній СРСР, і намагається поводитися як СРСР і розглядає загрози, які розглядав Союз. А Захід дивиться на Росію лише як на Росію, хоче повернення до докримської моделі та намагається зрозуміти, де в Москви червона лінія, яку вона відмовиться перетинати».

Павло КАЗАРІН, журналіст, блогер

ЯКИМ БУДЕ СУЧАСНЕ ТАБІРНЕ МІСТЕЧКО

МІНІСТР ОБОРОНИ УКРАЇНИ ОСОБИСТО ПЕРЕВІРИВ НАЙВАЖЛИВІШІ ОБ'ЄКТИ БУДІВНИЦТВА НА ПІВДНІ КРАЇНИ

Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак знайомиться з ходом будівельних робіт у селищі Дачному

Під час робочої поїздки очільник оборонного відомства перевірив хід реконструкції та будівництва комплексу приміщень штабу ВМС в Одесі

Такого за масштабами та інноваціями проекту з розвитку військової інфраструктури в Україні не було з часів набуття незалежності. Минулого тижня під час робочої поїздки південними областями країни Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак особисто перевірив хід будівництва та реконструкції багатьох об'єктів, що зводяться для військовослужбовців

Так, у селищі Дачне на Одещині, де будується військове містечко для близько 1000 морських піхотинців, він ознайомився з результатами роботи підрядних організацій щодо зведення основних споруд та облаштування комунікацій. Степан Полторак оглянув уже зведені казарми та гуртожитки, перевірив процес будівництва інших інфраструктурних об'єктів.

На місці будівництва Міністр оборони України обговорив з відповідальними особами та будівельниками якість і терміни завершення робіт, уточнив окремі деталі відповідності проекту потребам морської піхоти, наголосив на необхідності закласти в інфраструктуру необхідний резерв для нарощування тут військових об'єктів у майбутньому.

— Це перший такий інфраструктурний проект за стандартами Альянсу, в якому передбачено зведення окремих гуртожитків для військовослужбовців строкової й контрактної служби, сімейних військовослужбовців. Тут також передбачено будівництво нових навчальних корпусів, їдальні та котельної, — зазначив Міністр оборони України. — Роботи ведуться вже десять місяців, і, сподіваюся, основні об'єкти буде завершено до кінця цього року.

Безпосередньо в Одесі генерал армії України Степан Полторак перевірив хід реконструкції та будівництва комплексу приміщень штабу вітчизняного флоту. Згідно з проектом тут передбачено розміщення як штабу ВМС, так й Інституту Військово-Морських Сил, ліцею та коледжу, інших супутніх військових частин та організацій. Будівельні роботи з реконструкції перших двох корпусів за успішного вирішення проблемних питань, які виникають під час реалізації проекту, будуть завершені до кінця цього року.

У сусідній Миколаївській області Степан Полторак перевірив ведення будівельних робіт табірного містечка Міжвидового центру підготовки частин та підрозділів полігона «Широкий Лан».

Глава оборонного відомства зазначив, що поставив завдання службі Тилу ЗС України, щоб до кінця осені особовий склад, який після виведення з району ведення бойових дій прибуде сюди на навчання, міг не лише навчатися, а й відпочивати, відновлюватися після важкої служби на Сході країни.

Оскільки табірне містечко на полігоні «Широкий Лан» зводиться з нуля, проектом передбачено не лише будівництво житлових приміщень, а й медичної частини, спортивних залів, центрів, де будуть кінотеатри, місця для проведення дозвілля, пошта, магазини, кафе тощо

Степан Полторак наголосив, що у бригадний комплекс буде включено не лише казарми, а й велику їдальню на 2500 осіб, де харчуватимуться не тільки ті, хто проживатиме в казармах, а й ті, хто перебуватиме в новому стаціонарному наметовому містечку. Його теж буде побудовано з урахуванням потреб військових, зі своєю інфраструктурою та водопостачанням. Також тут буде зведено спортивну базу, де військовослужбовці матимуть змогу займатися спортом як улітку, так і взимку.

Крім цього, на території табірного містечка буде побудовано сучасну базу відпочинку для військовослужбовців-контрактників та офіцерів, медичну частину, пошту, магазини, кафе тощо.

— Хочу наголосити, що все це будується в чистому полі, тож усе потрібно ретельно планувати: очисні споруди, водопостачання, енергозабезпечення і енергозбереження. Територія полігона «Широкий Лан» була проблемною, починаючи з радянських часів. Тривалий час модернізацією полігона ніхто не займався, інфраструктура як для проживання, так і для того, щоб навчатися, була практично знищена. Рішення щодо побудови інфраструктури в цьому навчальному центрі прийнято трохи більше року тому, — зазначив Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак. — А сьогодні підрядники будівельних робіт табірного містечка на полігоні «Широкий Лан» обіцяють завершити будівництво основних об'єктів до кінця осені цього року. Усі роботи тут ведуться з урахуванням планів щодо розширення інфраструктури центру в майбутньому.

За словами заступника начальника Головного квартирно-експлуатаційного управління Збройних Сил України полковника Олександра Чергінця, військове відомство ретельно контролює якість кожного етапу робіт. Відповідно до укладених угод, які виконують дві підрядні фірми, загальна кошторисна вартість і договірна ціна становить 353 мільйони гривень. На сьогодні за фактично виконані роботи заплачено 170 мільйонів.

Сергій ДАНИЛЕНКО,
Володимир ВІВАТ

(Продовження теми на стор. 12-13)

ФОТО НАШОГО ГЕРОЯ МОЖНА ПОБАЧИТИ В УСІХ КУТОЧКАХ ІТАЛІЇ

A(R)MA IL PROSSIMO TUO — ФОТОВИСТАВКА ПРО ВІЙНУ І ВІРУ, ЯКА НИНІ ПРОВОДИТЬСЯ В ІТАЛІЇ. НАЗВУ ВИСТАВКИ ДОСИТЬ ВАЖКО ПЕРЕКЛАСТИ, НЕ ВТРАТИВШИ ЇЇ ПОЧАТКОВОГО ЗМІСТУ. ДОСЛІВНО — ЦЕ «ЗБРОЯ ТВОГО БЛИЖНЬОГО». А ЯКЩО ВИДАЛИТИ ЛІТЕРУ R, ОТРИМАЄМО БІБЛІЙНЕ «ЛЮБИ БЛИЖНЬОГО ТВОГО». ЦЮ ГРУ СЛІВ A(R)MA/AMA ВІДЧУЛИ ІТАЛІЙСЬКІ ФОТОГРАФИ РОБЕРТО ТА ПАОЛО, ЯКІ ПОБУВАЛИ НА ПОЗИЦІЇ НАШИХ ВІЙСЬКОВИХ У РАЙОНІ АТО

45-річний старший сержант, гранатометник 72-ї бригади Сергій Кобченко, який загинув від осколкових поранень у результаті ворожого обстрілу в промзоні Авдіївки 25 квітня 2017 року

Серед 110 фотографій воєнних конфліктів різних років по всьому світу особливе місце займають 15 світлин з епізодами російсько-української війни. Авторами та ініціаторами масштабної експозиції про війну і віру є італійські фотографи Паоло Сіккарді та Роберто Траван, які вже багато років знімають у «гарячих точках» світу

— Назву виставки A(r)ma il prossimo tuo досить важко перекласти, не втративши її початкового змісту, — пояснює волонтер Наталія Прилуцька, яка з українського боку допомогла європейцям зрозуміти війну на Сході нашої країни. — Та дослівно це — «Зброя твого ближнього». А якщо видалити літеру r — отримаємо біблійне «Люби ближнього твого». Цю гру слів A(r)ma/Ama відчули Роберто та Паоло, які побували на позиції наших військових у промзоні Авдіївки під час особливо пам'ятного загострення у лютому 2017 року.

Автором усіх 15 фотографій української частини виставки є фотожурналіст Роберто Траван, який працює для італійського видання La Stampa. Саме підтримка цієї популярної щоденної газети сприяла яскравій інформаційній кампанії щодо війни на Сході України в італійському медійному просторі.

— Мене вразило, що нині фото нашого героя можна побачити в усіх куточках Італії — на білбордах, рекламних щитах, на зупинках, на сторінках газет та журналів. В його обличчя вдивляються тисячі людей на вулицях, у транспорті, в мережі Інтернет, — розповідає Наталія про свої відчуття після відвідин виставки в Турині. — Це фото не може залишити байдужим нікого... Сподіваюся, що люди замисляться, що війна зовсім поруч!

Кожна світлина з України — це окрема велика історія, яка привертає увагу неймовірним і навіть нереальним змістом... Тут можна відчути: український незламний характер, силу духу, міць, патріотизм. І героїзм...

Слід зазначити, що чимало італійців, досі не знають про дії росіян на українському Донбасі. Російська пропаганда робить свою чорну справу і тут. Але не зважаючи на це, за кілька тижнів роботи виставку відвідали тисячі людей. За інформацією на афішах, вона мала тривати до травня, але саме через великий інтерес з боку громадськості її роботу вирішили продовжити до вересня. Згодом організатори виставки планують показати її і в інших італійських містах. За словами Роберта Травана, українські фото становлять одну з найцікавіших частин експозиції для відвідувачів.

— Головна мета виставки — змусити суспільство замислитися про війну як таку, нагадати, що у світі наразі триває чимало збройних конфліктів, — говорить італійський фотограф. — Ці конфлікти не припиняються вже багато років і, мабуть, саме тому стають невидимими для мирних країн. В Європі мало говорять про війну в Україні. Але про війну в Південному Судані, в Нагірному Карабаху, Ізраїлі чи на Балканах також знають небагато. Просто люди живуть іншими проблемами, війни здаються їм далекими.

Наталія ЯРМІЛКО

Історію цієї фотографії розповів її автор — італійський фотокореспондент Роберто Траван.

Роберто Траван

— Це український солдат Сергій, якого я зустрів поблизу Донецька. На цьому фото присутні два фундаментальні елементи виставки — війна і віра. Сергій серед зруйнованої індустріальної будівлі, в руках — автомат, у передній кишені — хрест, який я відразу помітив. Ми бачилися з Сергієм лише кілька секунд, адже це фото робилося під обстрілом. Ми розбіглися в різні боки, навіть до пуття не познайомившись. За місяць я опублікував це фото у соціальній мережі й, на жаль, отримав сумну звістку від українського колеги-фотографа, який теж працював зі мною на Донбасі, про те, що Сергій загинув. Ця світлина облетіла весь Інтернет.

А кілька тижнів тому мені написала донька Сергія Валерія і попросила надіслати їй усі світлини батька, які я мав. Важко описати, що я відчував тієї миті. Мені здавалося, що я роз'ятрив рану цієї дівчини. Адже ми — фоторепортери — фотографуємо війну і бачимо на цих знімках ту ж таки війну, рідко замислюючись над тим, що поза війною в цих людей є особисте життя, інтереси, почуття...

На жаль, це не єдиний солдат із моїх фото, якого вже немає серед нас. І це непросто.

P.S. Поховали Сергія Кобченка на Алеї слави героїв АТО центрального цвинтаря м. Канева, що на Черкащині

Наталія Прилуцька біля світлин з української війни. Березень 2018 року. м. Турин. Італія

Через великий інтерес з боку громадськості до виставки її роботу вирішили продовжити до вересня

СПЕКОТНА ВЕСНА У КРАЮ ТЕРИКОНІВ

НА ДОНБАСІ ЗНОВУ ЗРОСЛА КІЛЬКІСТЬ ОБСТРІЛІВ ТА ПРОВОКАЦІЙ З БОКУ РОСІЙСЬКО-ОКУПАЦІЙНИХ ФОРМУВАНЬ

Із закінченням Великодніх свят у бойовиків російсько-окупаційних формувань на Донбасі знову почалося загострення хворобливого бажання стріляти та вбивати. Хоча й під час самих свят вони не припиняли такого роду «вправ» із різноманітним стріляючим знаряддям, але останні обстріли свідчать про значне нарощування окупаційними формуваннями бойової активності

За повідомленнями прес-центру штабу АТО, кількість обстрілів та збройних провокацій з боку російсько-окупаційних формувань зросла в рази. Якщо ще місяць тому щодоби фіксували 9–13 обстрілів з боку ворога, а у період так званого пасхального перемир'я — 30–35, переважно із автоматичної стрілецької зброї, то після свят так «загуло», що кількість обстрілів досягла позначки 60–64. Причому в хід пішла 122-мм ствольна артилерія і важкі 120-мм міномети, що вже давно мали бути відведені від лінії розмежування на встановлені Мінськими домовленостями відстані, а також танки. Протягом лише однієї доби 10–11 квітня окупанти випустили по позиціях українських військ з танкових 125-мм гармат більше 60 осколково-фугасних та підкаліберних снарядів. Поява танків окупаційних формувань була зафіксована відразу на кількох ділянках лінії розмежування — в районі Кам'янки, Пісків, шахти «Бутовка».

Окупанти в ході обстрілів позицій українських військ почали використовувати і важке озброєння (122-мм ствольну артилерію), попри вимоги Мінських домовленостей щодо відведення важкого озброєння на встановлені відстані від лінії розмежування

У Росії цими днями пропаганда війни досягнула рівня всеохопної істерії на рівні божевілля. Телеканали навипередки змагаються в психопатологічному накручуванні населення РФ

Різке погіршення ситуації на Донбасі дехто пов'язує із військовою ескалацією в Сирії, де «великого та стійкого друга Кремля» диктатора Башара Асада знову впіймали на застосуванні проти своїх опонентів бойових отруйних речовин типу «зарін», тобто хімічної зброї. Цей факт викликав вкрай гостру реакцію з боку США та їхніх союзників по відношенню до нинішнього сирійського режиму і його кремлівського «опікуна». Адже внаслідок цієї чергової атаки із застосуванням хімічної зброї загинуло щонайменше 100 мирних мешканців, серед яких було багато дітей та жінок.

Своєю чергою Кремль, який «опікає» нинішнього сирійського диктатора, зірвав та заблокував діяльність термінового та позачергового засідання Ради Безпеки ООН з цього приводу. До того ж Росія у відповідь на обіцянки США та їхніх союзників «покласти край звірствам у Сирії» почала швидкими темпами нарощувати боєготовність власних Збройних сил і зокрема свого контингенту, розгорнутого в цій країні. Після останніх гучних заяв лідерів обох країн щодо ситуації в Сирії ескалація перекинулася і в інші регіони планети. Угруповання російських військ на українсько-російському кордоні (від 70 до 80 тисяч військовослужбовців) були приведені у підвищену бойову готовність, а берегові частини та корабельний склад Чорноморського флоту агресора, угруповання ВКС та ППО на анексованому півострові та прилеглих до України регіонах — в повну бойову готовність.

У самій Росії цими днями пропаганда війни досягнула рівня всеохопної істерії на рівні божевілля — «нам оголосили війну», «як зібрати аварійний запас продуктів», «що робити при повітряному/ракетному нападі», «чи варто самим ударити по Україні першими», «ми переможемо Америку» тощо. Російські телеканали навипередки змагаються в психопатологічному накручуванні населення РФ.

Тому цілком природно, що нинішнє загострення із обстрілами на Донбасі чимало експертів та фахівців пов'язують із загальним посиленням геополітичного протистояння Росія — Захід.

Ситуацію ще більше напружило нещодавнє введення США персональних санкцій проти 14 найближчих до Кремля олігархів та 24 компаній і фірм, із ними пов'язаних. Унаслідок того вони лише протягом двох днів втратили 12 мільярдів доларів, а вартість долара в Росії впевнено наблизилася до психологічної позначки у 70 рублів за долар. Але, як з'ясувалося, це ще не був кінець. Як стало відомо, вже до вечора вівторка (10 квітня) в американському Конгресі був зареєстрований закон про заборону американським компаніям (також і банкам) та фізичним особам-громадянам США купувати-продавати, обмінювати і проводити інші операції із цінними паперами (облігації, кредити тощо) щодо суверенного боргу РФ. До того ж цим законом передбачено накладення санкцій на тих іноземців, які все ж таки будуть цим займатися в обхід рішення американського Конгресу та уряду США. Якщо цей законопроект буде ухвалений як закон США, то він цілком здатний надовго і гарантовано «поховати» фінансову стабільність у Росії, влаштувати там щось на кшталт «фінансової Цусіми».

Усі ці форс-мажорні ситуації щодо загострення напряму торкнулися окупованих територій Донбасу. Там, коли курс досягнув позначки 67 рублів за долар і почав просідати ще нижче, було зачинено переважну більшість «пунктів обміну валюти». Припинили роботу через «переоблік» і багато які магазини, паливні заправки, а серед населення окупованих територій почали поширюватися плітки, кожна страшніша за попередню, чи то про «війну з Америкою», чи то про черговий «наступ бандерівців» уже в «найближчу п'ятницю».

Своєю чергою окупаційні формування зі складу так званих 1-го та 2-го АК також були приведені у підвищену бойову готовність, а кілька «частин та підрозділів» зі складу «резерву» висунулися зі своїх ППД у райони зосередження та розгортання.

Нагадаємо, що до цього протягом останніх 2–3 місяців окупаційні «корпуси» значною мірою наростили темпи бойового навчання бойовиків та процес створення в цих бандах чогось на кшталт чіткої армійської структури («НА» писала про це у минулому номері). Поєднавши це із готовністю окупантів за першої-ліпшої нагоди відкривати вогонь по позиціях Збройних Сил України, можемо впевнено констатувати, що їхня готовність до проведення «весняно-літньої кампанії» досягла високого рівня.

Чим закінчиться чергове загострення на фронті, сьогодні сказати важко. Адже воно так само, як й загальне геополітичне ускладнення останнього часу, ще не досягло свого апогею і лише розгортається. Але вже тепер можна цілком впевнено констатувати — окупанти не думають про дійсне примирення на Донбасі…

Костянтин МАШОВЕЦЬ

ЖИТТЯ НА ПЕРЕДОВІЙ НАШІ СОЛДАТИ ВИМІРЮЮТЬ НЕ ДНЯМИ, А КІЛЬКІСТЮ ОБСТРІЛІВ

КОРЕСПОНДЕНТ «НАРОДНОЇ АРМІЇ» ПРОВІВ КІЛЬКА ДІБ ІЗ НАШИМИ ЗАХИСНИКАМИ НА «НУЛЯХ» ПОБЛИЗУ КРИМСЬКОГО

На передову нарешті прийшла довгоочікувана весна. Сонячне проміння зігріває скопану численними мінами і снарядами землю, посічені безліччю осколків і куль бліндажі й траншеї, дивом вцілілі стіни будівель, які служать для наших бійців захистом від осколків і куль. Своє життя солдати тут вимірюють не днями, тижнями та місяцями, а кількістю обстрілів, бойовими зіткненнями і напруженими чергуваннями на спостережних пунктах.

На одній з найнебезпечніших передових позицій Луганського напрямку тримають оборону бійці взводу молодшого лейтенанта Сергія. У переважної більшості цих воїнів це вже не перша бойова ротація, чимала географія участі в боях на Донбасі та безцінний бойовий досвід

Шлях до позицій нам перепиняє Сіверський Донець. Через значне підвищення рівня води понтонна переправа не працює, на протилежний берег нас доставляє ПТС (плаваючий транспортер). Далі їдемо путівцем з вивернутими й засохлими, наче бетон, брилами багнюки. Обабіч дороги подекуди зустрічаються розбиті «артою» будинки, покинуті бліндажі, напівзруйновані, зарослі чагарником окопи. Картину доповнюють понівечені снарядами й мінами обгорілі дерева та похилені стовпи електроліній з обірваними дротами. Повертаємо в низину, де скупчилося кілька напівзруйнованих низеньких будівель, поряд із ними — лінії траншей з добре захищеними вогневими точками.

Олексій — старший офіцер на ротному опорнику.

— Переважна більшість бійців у цій роті пройшли крізь пекло боїв у найгарячіших точках АТО, — розповідає командир, — досвіду їм не позичати, всі вони через певний час після демобілізації й відпочинку повернулися на службу. Є й новачки, які служать не більше ніж півроку, та їх є кому навчити, підготувати з них справжніх бійців, головне, що вони відчувають потребу захищати Батьківщину.

Місцевість тут досить складна для оборони, кругом лісосмуги, балки, рівчаки. Це змушує спостерігачів бути вкрай уважними. На ДРГ-небезпечних напрямках встановлені малопомітні перешкоди — так звана путанка, а спостережні пости в нічний час посилюються вдвічі.

Після затяжної зими солдати добряче попрацювали над відновленням траншей і окопів, які подекуди пообсипалися, дообладнали і збільшили кількість вогневих точок, спостережних постів на небезпечних ділянках, відновили відповідно до пори року систему маскування, вдосконалили мінно-вибухові загородження. Нині ж одне з нагальних завдань — поліпшення захисту бліндажів і укріплень. Після отримання потрібних матеріалів його буде виконано.

З розташуванням роти нас знайомить старшина Ірина, весела і життєрадісна дівчина. Вона по-діловому розповідає про життя на РОПі:

— Ми привели до ладу напівзруйновані від обстрілів будівлі. Ось тут у нас приміщення для відпочинку, їдальня, а в цьому будиночку сушильня для одягу та лазня, яку обладнали власними силами: виклали пічку, тож можна попаритися, випрати одяг. На опорниках у нас є польові кухні, на яких пораються два вправні дипломовані кухарі Саша і Андрій. Вони можуть приготувати будь-що, коли є багатий проднабір. Особливо смачний в них борщ.

Командир взводу Сергій

Головний сержант Олег

Стрілець Вадим

Бойовий медик Максим

На Великдень в нас було багато смачних страв і навіть фарширована щука в часниковому маринаді. А ось тут — невеличка ділянка, на якій ми посадили помідори, огірки, кабачки, зелень. Це ж вітаміни!

В Ірини завжди обмаль часу, вона постійно кудись поспішає, адже відповідальна за отримання і перевезення продуктів, води, речового майна, матеріалів для обладнання позицій та бліндажів. І це далеко не повний перелік клопотів ротного старшини.

Для Ірини рота — це дійсно сім'я, бо вона служить в одному підрозділі з чоловіком — головним сержантом взводу Русланом. Вони познайомилися торік під час першої поїздки Ірини на Світлодарську дугу, а згодом побралися в Бахмуті. Свідками пошлюблення були бойові побратими, а благословив на довге і щасливе життя командир. У вільну хвилину Ірина залюбки займається вихованням чотирилапого друга — бульмастифа Барта, якого їй подарував чоловік.

У розташуванні підрозділу, попри війну та небезпеку, триває звичайне життя. На своєрідному господарчому дворі кипить робота. Одні заготовляють дрова, інші переносять і складають їх. Поруч обслуговується зброя, проводяться різні господарчі роботи.

Ніч на позиціях минає доволі спокійно: лише декілька автоматних черг та віддалених вибухів. Це звично, бо тут часто підриваються на мінах кабани і здичавілі собаки.

З настанням світанку ми на авто їдемо на взводний опорний пункт.

Ці кількасот метрів лінії оборони у безпосередній відповідальності командира взводу

Сергій та Руслан готують ДШК до бою

Вільну хвилину подружжя Руслан та Ірина проводить разом зі своїм улюбленцем Бартом

Шеф-кухар Олександр за роботою

Чим глибше вкопатися, тим більше шансів вижити

Після затяжної зими солдати добряче попрацювали над відновленням траншей і окопів, які подекуди пообсипалися, дообладнали і збільшили кількість вогневих точок, спостережних постів на небезпечних ділянках, відновили відповідно до пори року систему маскування, вдосконалили мінно-вибухові загородження. Нині ж одне з нагальних завдань — поліпшення захисту бліндажів і укріплень

Сергія. Він хоч і молодий, але бойового досвіду йому не позичати, бо це вже його четверте відрядження на Схід країни. Захищати Батьківщину він пішов добровольцем у березні 2015 року, бойове хрещення і перший досвід ведення бойових дій отримав під Авдіївкою, воював під Торецьком, Майорськом, Зайцевим, на Світлодарській дузі. Служив стрільцем, механіком-водієм БМП. По закінченні офіцерських курсів у Львові очолив взвод. Сергій неодноразово потрапляв у небезпечні ситуації. Одного разу під Авдіївкою він на авто перевозив важливі документи і потрапив у ворожу засідку. Терористи відкрили вогонь по машині з великокаліберного кулемета. Розривні кулі прошили машину наскрізь і навіть пробили бак, який, на щастя, не спалахнув, Сергію посікло голову осколками. Врятував їх тоді досвід водія, який без паніки з'їхав у виярок. А далі майже кілометр поповзом під обстрілом з АГСа. Поки повзли, тканина на бронежилеті перетворилася на лахміття, зате живі.

— У моєму підрозділі всі хлопці надійні, — стверджує Сергій, — мають бойовий досвід, кожен добре знає свою роботу, на передовій не вперше. Для мене головне — щоб вони діяли як одне ціле, тож робота з людьми ведеться постійно — як індивідуальна, так і колективна. Когось потрібно підбадьорити, іншому щось підказати, а з кимось і пожартувати — я одесит, це в мене у крові. Війна війною, але ми — живі люди, в кожного свої особливості, а з добрим настроєм і воювати легше.

На бойовому чергуванні стоїть дніпровець Іван, він на війні з весни 2014 року, раніше зенітником полював на ворожі безпілотники, тепер уважно слідкує за підступами до опорника.

— Бандити є бандити. Ніякого перемир'я вони дотримуватися не хочуть, — ділиться Іван. — Не стріляють, коли їм так вигідно. Деякий час тиша. І знову б'ють з усіх видів зброї. 82-гі в наш бік прилітають часто. Навіть у Великодній вечір, близько дев'ятої, бойовики почали обстрілювати нас із мінометів та кулеметів. З півгодини влаштовували нам святковий «концерт». Саме цим вони показують, що православ'я — це лише ширма, якою вони прикриваються. Бо справжні православні не будуть у такий святий день відкривати вогонь.

— Останнім часом обстріли знову почастішали, — додає боєць Вадим, який прийшов у військо з четвертою хвилею мобілізації, а нині служить за контрактом. — Мало не щодня, тільки наближаються сутінки, з їхніх позицій починаються обстріли з кулеметів. Вони намагаються спровокувати нас на відповідь, на порушення мирних домовленостей, а також для виявлення наших вогневих засобів.

Вінничанин Андрій, вправно володіє РПК-74, зброю і її особливості знає як свої п'ять пальців і на позиціях добре орієнтується, чітко визначає, звідки краще і яким вогнем зупинити противника. Хлопець прийшов до армії добровольцем, служив розвідником. Під Іловайськом зі своїм підрозділом ішов на підмогу оточеним. Під обстрілом із «Градів» був поранений, а від вибуху фугасу отримав контузію. Впродовж чотирьох діб з кількома побратимами виходив з оточення, харчуючись лише сирою кукурудзою з полів. Після виходу з оточення довго лікувався у госпіталі, а згодом повернувся на службу.

На сусідній вогневій точці обладнує позицію для ДШК кулеметник Руслан. Він справжній професіонал, раніше був гранатометником, тож і з РПГ також на «ти». Воював під Маріуполем, Талаківкою, Гнутовим, Павлополем і Волновахою.

— Добротно обладнана позиція — це половина успіху в бою, а таких вогневих точок у мене кілька, в залежності від обставин можу швидко змінити позицію і працювати там, де потрібно, — пояснює Руслан.

Головний сержант взводу Олег теж має великий бойовий досвід. З початку 2015 року служив в аеромобільному підрозділі під Опитним поблизу донецького аеропорту. Воював стрільцем, розвідником, командиром БМП.

— Всі хлопці в нас золоті, — запевняє Олег. — Брали участь у бойових діях на різних гарячих ділянках фронту, розуміємо один одного з півслова. Я в них впевнений на 100 відсотків. Та найбільше мене хвилює вогневе забезпечення захисту ВОПу, збільшення спостережників, технічні засоби, особливо «нічники». До ворога тут менше кілометра. А поміж нами глибокі балки, якими непомітно можна підійти метрів за сто до траншей. Тому велику увагу приділяю посиленню постів, особливо вночі, і завжди наголошую: ні на хвилину не відволікатися, уважно спостерігати за позиціями противника.

— Свої позиції ми постійно укріплюємо, вдосконалюємо і маскуємо. Використовуємо для цього кожну хвилину затишшя. Глибокі окопи на передовій — це збережені життя, досконала система веденню вогню — жодного шансу на виживання противнику. Постійне спостереження за ворогом — не буде сюрпризів і складних ситуацій, — додає Олег.

Спілкуючись із командирами і бійцями на передовій, бачиш, як їхній бойовий досвід проявляється буквально в кожному русі, кожному слові, найдрібнішій деталі в одязі чи амуніції, повністю усвідомлюєш, що такі люди російським найманцям не по зубах. Вони не дадуть ворогу навіть наблизитися до наших позицій.

Олександр ПАРІЙ

«Я РОЗУМІВ, ЩО ЦЕЙ ПОЛІТ БУДЕ РІВНОЗНАЧНИМ САМОГУБСТВУ. АЛЕ НАКАЗИ НЕ ОБГОВОРЮЮТЬ»

СЕРГІЮ САМІЛЕНКУ ДИВОМ ВДАЛОСЯ ПРОЛЕТІТИ 80 КІЛОМЕТРІВ ПІСЛЯ ТОГО, ЯК ВОРОГ З РПГ ВЛУЧИВ У ХВІСТ ВЕРТОЛЬОТА. ЛЬОТЧИК ЗУМІВ ПОСАДИТИ ПОШКОДЖЕНИЙ ВЕРТОЛІТ, УРЯТУВАТИ ТЕХНІКУ Й ЕКІПАЖ, ЗА ЩО ЙОГО Й БУЛО НАГОРОДЖЕНО ОРДЕНОМ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

24 серпня 2014-го. О четвертій ранку Сергій Саміленко підіймає в небо ударний вертоліт Мі-24. За останні кілька місяців майор звик до того, що сон і відпочинок — то нечувана розкіш. Цього разу, як, зрештою, і десятки попередніх разів, перед екіпажем також стоїть непросте завдання — знищити блокпост противника в районі Іловайська. Вертоліт летить на максимальній швидкості в режимі цілковитого радіомовчання, притискаючись до землі. Один неправильний рух або маневр, виконаний пізніше на частку секунди, — і все…

Машина йде, ледь не торкаючись верхівок дерев. Дуже небезпечно… Та що вдієш? Тільки так є шанс, що противник не засіче борт і не відкриє по ньому вогонь. Нарешті дісталися до цілі. Відпрацювали. Влучили. Відчуття, наче серце зупинилося... Минає секунд тридцять, ворог зреагувати не встигає, льотчик переводить подих. Схоже, цього разу пощастило!

«Нарешті дісталися до цілі. Відпрацювали. Влучили. Відчуття, наче серце зупинилось...»

«У районі проведення АТО доводилось постійно працювати на межі дозволеного, починаючи від злітної ваги й закінчуючи висотою польотів, маневрами, режимами експлуатації гвинтокрила. Літати доводилось так часто, що техніка ледь витримувала»

Повернувшись на базу, екіпаж одразу розпочинає роботу. Треба, не гаючи часу, готувати машину до повторного вильоту. Знову — під Іловайськ. Штурман виконує необхідні розрахунки, детально продумує маршрут наступного польоту. Пілот із бортовим техніком заряджають установки ракетами, перевіряють справність систем, наявність пального. «Уперед!» Знову пітніють долоні, знову надскладне маневрування між високовольтними лініями й будівлями... Відпрацювали! Хух! Живі!

«З боку Старобешевого йде батальйонно-тактична група ворога. Потрібна вогнева підтримка!» — лунає черговий наказ авіаторам, коли вони повернулися в розташування. Цього разу льотчик розуміє, що політ до потрібної точки може бути рівнозначним самогубству. Але накази не обговорюють.

Це був уже третій бойовий виліт за ранок. Летіли парою, екіпаж Саміленка — ведений. Тільки-но втомлений пілот сів у вертоліт і натиснув кнопку запуску, як страх і втома одразу зникли. Боятися ніколи! Ситуація ускладнювалась не надто точними координатами рухомої цілі. Напруження зростало.

Випустивши кілька черг, вертоліт опинився якраз над головами ворога. Реакція не забарилась: почалася стрільба з гранатометів. Пілот намагався маневрувати, однак ворог лупив надто інтенсивно. Сергій признається: стало не по собі. Влучання у хвіст! Миттєво пошкодило систему управління рульовим гвинтом, оператора ледь чути. Льотчик випустив шасі машини. Та коли вирішив сідати, побачив під собою ворожі танки й подумав: «А дідька лисого! Не сяду! Певний запас є, трохи протягнемо».

Управляти пошкодженою машиною було вкрай важко. Пілот молив Бога, щоб техніка не підвела й витягнула. Бажання жити змусило забути про страх, та й відповідальність за екіпаж змушувала робити все можливе й неможливе.

Екіпаж таки добрався до своїх. Після того, як вертоліт підбили, він протягнув ще 80 кілометрів. Найближчим майданчиком виявився польовий шпиталь.

Тим часом ведучий екіпаж зафіксував точні координати цілі й передав їх іншій парі вертольотів. Помста за підбитий вертоліт не забарилася...

Нині Сергій Саміленко буденно описує бойові вильоти й терпляче пояснює елементарні для нього речі. Каже, що після польотів на Донбас участь у миротворчій місії в Конго здалась йому справжнім відпочинком.

— У районі проведення АТО доводилось постійно працювати на межі дозволеного, починаючи від злітної ваги й закінчуючи, маневрами, режимами експлуатації гвинтокрила. Літати доводилось так часто, що техніка ледь витримувала. Що вже й казати про висоту польотів? У бойовій обстановці чим ближче притискаєшся до землі, тим більше шансів залишитися живим. Нерідко опускались і на три метри. Страшно було літати вночі, особливо після того, як збили два екіпажі. На той час наше авіаційне обладнання не давало змогу летіти нижче за 150 метрів. Пам'ятаю, як у серпні прийшов командир і каже: «Треба вночі летіти в Широкине». Я розумів, що РЛС противника одразу побачать вертоліт, який летить високо, і нас просто «знесуть». А низько летіти — це теж не варіант, бо з великою часткою ймовірності заплутаєшся в дротах високовольтних ліній.

Офіцер розповідає, що всі бойові вильоти здійснювали за лінію розмежування, тому вертоліт завжди був мішенню.

— То один вертоліт підбили, то інший… І якоїсь миті ти розумієш, що це просто статистика, але під час чергового вильоту ти можеш стати одним із цієї статистики. Коли ми почали активно літати на бойові завдання, командир підійшов до нас і сказав: «Якщо бачите, що це самогубство, летіти не треба». Через кілька днів приходить і каже: «Мужики, усе… Відповідь «ні» більше не розглядають». Насправді всі бойові вильоти, за великим рахунком, були однотипними. Просто їх було так багато… Але найбільший страх — ударити по своїх. Лінія фронту тоді, як розумієте, була досить розмитою. Тому ми завжди працюємо дуже обережно, відстань від жилих районів мала становити не менше ніж 200 метрів. Сепарські ЗМІ брешуть: не знаю жодного вертолітника, який би вів вогонь по населених пунктах.

Бойова авіація закінчила свої польоти в лютому 2015-го. Тоді ж Сергій Саміленко й потрапив під артобстріл у Краматорську.

— Якраз одягав берці, збирались на обід іти… І раптом прозвучало: «Терміново! Укриття!» Так в одному чоботі й побіг. Один хлопчина з нашої бригади тоді загинув, йому осколком пробило легеню. Підійшовши пізніше до вертольота, я побачив, що його повністю зрешечено. Тоді було страшно, але вже по-іншому, не так, як за штурвалом вертольота. Ми ж, льотчики, до такого зовсім не звикли. Не уявляю, як люди, які довго перебували під обстрілами, зберігають ясний розум.

Цікаво, що з дитинства Сергій зовсім не мріяв про авіацію. Каже, що завжди хотів бути журналістом.

— У школі гарні твори писав. Але, коли старший брат покатав мене на вертольоті («Народна армія» писала про рідного брата Сергія Саміленка в матеріалі «З-під носа ворога — на одному двигуні». — Ред.) я був настільки в захваті, що одразу вирішив іти його слідами. Над злітною смугою дуже незвична атмосфера, туди неодмінно хочеться повернутися.

P. S. *Нині підполковник Сергій Саміленко передає багатий бойовий досвід і навчає майбутніх авіаторів у Харківському національному університеті Повітряних Сил. Але офіцер сумно признається: «Занурившись у папірці, розумієш, що справжнє життя було саме там, на Донбасі. Саме тоді, коли втомлений маневрував поміж високовольтними лініями, коли через напруження та бойовий азарт ледь не зупинялося серце...»*

Анастасія ОЛЕХНОВИЧ

Прапорщик Сергій

ЧОМУ ВЗВОДНИЙ ОТРИМАВ ПОЗИВНИЙ «ЛОПАТА»

СЕРГІЙ ЗА ТРИ РОКИ ВІЙНИ ПРОЙШОВ ШЛЯХ ВІД ГРАНАТОМЕТНИКА ДО КОМАНДИРА ВЗВОДУ

Із командиром взводу прапорщиком Сергієм ми познайомилися на позиції біля населеного пункту Опитного, що неподалік від донецького аеропорту. Велика кількість вирв від мін і снарядів різних калібрів наочно свідчила про те, що бойовики на цій ділянці оборони активно використовують заборонені види озброєнь. За словами військовослужбовця Андрія, який супроводжував нас, російські найманці щодня простріллюють із великокаліберних кулеметів і гармат БМП-2 суху посадку, по якій нам доводилося йти пригнувшись.

Підлеглі командира взводу прапорщика Сергія дружно й ретельно займалися облаштуванням позиції. Носили колоди, зміцнювали перекриття бліндажів, поглиблювали окопи.

Ділянка оборони, яку тримає підрозділ Сергія, знаходиться у небезпечному місці — поблизу лісосмуги, за якою на відстані менш ніж 400 метрів розташовано опорник бойовиків. Трохи далі видніється зруйнований термінал донецького аеропорту.

— Відмінний командир і чудова людина, — відрекомендував його командир роти лейтенант Іван. — Уміє працювати з людьми, у підрозділі має незаперечний авторитет і повагу.

Для прапорщика Сергія точкою відліку в бойовій біографії став серпень 2014 року, коли він добровольцем пішов на фронт у складі 42-го батальйону територіальної оборони, сформованого в Кіровограді. Брав участь у визволенні Краматорська, Дебальцевого, Майорська, Зайцевого.

> *«Коли заходжу на нову позицію, даю команду облаштувати укриття й закопуватися глибше в землю. Це найефективніший спосіб убезпечити себе на війні, нічого нового поки що не придумали»*

— Тоді ми разом із підрозділами 93-ї та 30-ї бригад просувалися вперед, визволяючи один населений пункт за другим. Здавалося, ще трохи — і вийдемо до кордону з Росією, — згадує Сергій. — І тут почалися жорстокі обстріли з території РФ. По нас стали гатити гаубиці, танки, реактивні установки залпового вогню «Град».

Як пригадує Сергій, складність була в тому, що суцільної лінії оборони тоді не було, тому доводилося протистояти не тільки регулярним частинам російської армії, а й сепаратистським бандам, які пересувалися по наших тилах. На той час підрозділи на 90 відсотків було укомплектовано мобілізованими військовослужбовцями. Серед них половина не мала навіть досвіду строкової служби, тому доводилося вчитися на власних помилках і прислухатися до старших товаришів. У зв'язку з цим йому запам'ятався такий епізод:

— Наш підрозділ зайшов у Вуглегірськ. Командир поставив завдання окопатися та обладнати бліндаж. Усі були втомлені й вирішили відкласти цю справу на наступний день, тому розмістилися на нічліг у сараї. Почався обстріл, імовірно, хтось із місцевих передав наші координати на той бік. Снаряди лягали досить точно. Але ми якось спокійно до цього поставилися. Тут несподівано вбігає наш командир Микола. За шкірку всіх нас із того сараю повикидав. Перейшли в підвал, подумки матюкаючи командира за те, що не дав нам поспати. Раптом чуємо, як земля поруч здригнулася, аж у підвалі зі стелі штукатурка посипалася. Коли через кілька годин вилізли на поверхню, то на місці сараю, у якому ми спали, побачили дві величезні воронки від 152-мм снарядів. Відтоді перше, що роблю, коли заходжу на нову позицію, даю команду облаштувати укриття й закопуватися глибше в землю. Це найефективніший спосіб убезпечити себе на війні, нічого нового поки що не придумали.

Наприкінці 2015 року підлеглі Сергія тримали оборону в Мар'їнці, і там сталася схожа історія.

— Зайняли ми позицію в будинку, на вигляд міцному, кам'яному, — пригадує він минулі події. — Але я наказав хлопцям зміцнити старий бліндаж і всіх переселив туди. І що ви думаєте. Тільки ми закінчили переносити речі з будинку, як туди залітає 120-мм міна. Усе розбило вщент. Мені тоді бійці позивний дали «Лопата».

2016 року прапорщик Сергій підписав контракт, і його було призначено на посаду командира взводу. За три роки війни він пройшов шлях від солдата-гранатометника, командира відділення, до командира взводу. Сергій пишається своїми хлопцями й радіє, що вдалося уникнути втрат, зберегти побратимам життя та здоров'я.

Олександр КІНДСФАТЕР

ЮРІЙ БРЯНЧИК ПОДАРУВАВ ДРУГИЙ ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ОФІЦЕРОВІ-РОЗВІДНИКУ

У непроглядній темряві, спричиненій димом від машини, яка палала, солдат боровся за життя побратима. Йому таки вдалося подарувати ще один день народження офіцерові-розвіднику...

Утома скувала все тіло. Важкий видався наряд на спостережному посту. Нічого. Попереду — кілька годин відпочинку. Ноги несуть до бліндажа, мов на автопілоті. Нарешті хоч на мить можна буде склепити очі. Аж раптом вибух. Ворожий ПТКР влучив у машину наших розвідників.

Гранатометник окремої механізованої бригади солдат Юрій Брянчик умить кинувся до автівки з бійцями. Утому наче рукою зняло. Часу на роздуми й вагання не було: товариші потребували допомоги.

— Боже, аби лишень уціліли! — промовляв до себе Юра.

Машина палала. Ліворуч на передньому сидінні солдат побачив бійця. Він був мертвий. До нього ніяк не підступитися. На місці водія сидів іще один, як згодом виявилося, лейтенант. Він також не подавав ознак життя. Але Юрій усе ж таки вирішив перевірити пульс. Тільки-но хлопець доторкнувся до скривавленого тіла, як той розплющив очі.

— Дякувати Богу, живий! Тримайся, я тебе витягну! Потерпи ще трішечки, — мов мантру, повторював Юра.

Машину добряче понівечило, дверцята не піддавалися, тож їх довелося вирвати. Звідки тоді в Юрія взялася сила, він і сам не розуміє. Брянчик поклав собі на плечі офіцера, але той був значно більший за нього та ще й непритомний. Так пересуватися вкрай важко. Глянув на дверцята, які лежали поруч. Поклав на них пораненого й поволік. Швидко, як тільки міг. Щойно дотягнув його до лісосмуги, як позаду загриміли вибухи: у машині здетонував БК...

Юрій накрив собою пораненого. Час ніби зупинився. Якимось дивом їх не зачепило. Коли вибухи припинилися, оглянув лейтенанта й почав терміново надавати першу медичну допомогу.

— Як там нас учили? Спочатку я забинтую тобі голову. Ось так. Тепер руки... І ноги також постраждали, — Юра продовжував говорити з непритомним офіцером.

На горизонті з'явилася швидка. З неї вибігли бойові побратими Брянчика й допомогли завантажити пораненого. Полегшення та заніміння. Боліли обпечені ядучим димом легені, ноги підкошувалися, а руки тремтіли. Тільки тепер до бійця прийшло розуміння того, що сталося. З листопада 2014 року, відтоді, як він призвався, це далеко не перший його бойовий епізод. Але то було перше життя, яке він урятував.

За цей учинок солдата Юрія Брянчика нагороджено орденом «За мужність» III ступеня. Крім того, він отримав відзнаку комбрига «Залізний воїн».

Юрій Брянчик

Наталія ЗАДВЕРНЯК

ЗАСТАРІЛИЙ РАДЯНСЬКИЙ УАЗ МОЖЕ ЗАМІНИТИ ВІТЧИЗНЯНИЙ «БОГДАН»

УКРАЇНСЬКИЙ АВТОМОБІЛЬ ТОРІК ПРОЙШОВ ВИЗНАЧАЛЬНІ ВІДОМЧІ ВИПРОБУВАННЯ ТА ДОПУЩЕНИЙ ДО ЕКСПЛУАТАЦІЇ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ

Українське військо невдовзі може отримати повноцінну заміну застарілим радянським УАЗам — це уніфікований багатоцільовий позашляховик «Богдан-2351». Він призначений для перевезення особового складу ЗСУ, транспортування невеликих вантажів усіма видами доріг і місцевості, проведення спеціальних операцій, таких як патрулювання, супровід транспортних засобів при виконанні спеціальних завдань.

Сучасний вітчизняний автомобіль складають на потужностях однойменного підприємства, що розташоване у Черкасах. За словами комерційного директора заводу Ігоря Осадчого, торік «Богдан-2351» успішно пройшов визначальні відомчі випробування та був допущений до експлуатації у Збройних Силах України.

Як розповів технічний директор підприємства Владислав Ільєнко, радянські УАЗи перебувають у експлуатації вже понад 45 років. Тож на сьогоднішній день вони є як фізично, так і технічно застарілими. Від свого попередника «Богдан-2351» вирізняється зовнішніми габаритами (має довжину 5126 мм, ширину 1800 мм, висоту 2280 мм) та внутрішнім обладнанням. Насамперед слід звернути увагу на те, що він складений на базі шасі повнопривідного китайського автомобіля Great Wall Wingle 5 doublecab. Проте не в класичному, а в удосконаленому варіанті. Зокрема воно містить жорсткішу ресору, яка має більшу пружність, а також амортизатори. За рахунок цього вдалося досягти суттєвого збільшення вантажопідйомності українського позашляховика – до 1 тонни, тоді як цей показник у радянського УАЗа-469 не перевищує 0,7 тонни. Окрім того, на «Богдан-2351» встановили турбодизельний силовий агрегат, який має об'єм 2,0 л, потужність 105 кВт (143 к. с.) з максимальним обертовим моментом 310 Нм/1800 об/хв, поєднаний з механічною 6-ступінчастою КПП. Тож він здатний розганятися по шосе до 143 км/год при цьому ощадливіше витрачає пальне (лише 10 л дизпалива проти 15 л бензину в радянського аналога на кожні 100 км пробігу). Автомобіль має кліренс у 200 мм та можливість блокування міжосьового диференціала, що підвищує його прохідні якості в умовах бездоріжжя.

Кузов авто поділений на суцільнометалеву подвійну кабіну для розміщення п'яти осіб та вантажний відсік із тентовою надбудовою. Кузовні частини виконані із забезпеченням пиловодонепроникності внутрішнього простору та захисту від атмосферних опадів. Зовні кузов має лакофарбове антиблікове захисне покриття зеленого кольору. Спереду кабіни додатково встановлено посилений захист радіатора, а також передбачені кронштейни для дообладнання автомобіля лебідкою.

Сергій ВОРОНКОВ

Автомобіль має кліренс у 200 мм та можливість блокування міжосьового диференціала, що підвищує його прохідні якості в умовах бездоріжжя

«Богдан-2351» — уніфікований багатоцільовий позашляховик, призначений для перевезення особового складу ЗСУ, транспортування невеликих вантажів усіма видами доріг і місцевості, здійснення патрулювання, супроводу транспортних засобів при виконанні спеціальних завдань

Кузов автомобіля поділений на суцільнометалеву подвійну кабіну для розміщення п'яти осіб та вантажний відсік із тентовою надбудовою

У ВІЙСЬКОВИКІВ БУДУТЬ НОВІ МАТРАЦИ, КОВДРИ, СПОРТКОСТЮМИ ТА ВДОСКОНАЛЕНІ СУХПАЙКИ

У ГОЛОВНОМУ УПРАВЛІННІ РОЗВИТКУ ТА СУПРОВОДЖЕННЯ МАТЕРІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗСУ РОЗПОВІЛИ ПРО ПРИЄМНІ НОВИНКИ ВІД ТИЛОВОЇ СЛУЖБИ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, ЯКІ ВАРТО ЧЕКАТИ НАЙБЛИЖЧИМ ЧАСОМ

На сьогодні триває робота з удосконалення сухих пайків. Пріоритетними напрямками в ній є розширення асортименту, уніфікація вимог до набору, збільшення терміну придатності

Принциповою відмінністю нових добових наборів харчування стала наявність у них готових до вживання страв. Це чотири перші страви і 17 других страв. У новому пайку є шоколад, сухофрукти, джем, мед, сухарі з пшеничного та житнього борошна, жувальна гумка, столові прибори та засоби особистої гігієни

Для облаштування 184 військових гуртожитків, які заплановано побудувати нинішнього та наступного року, Головне управління розвитку та супроводження матеріального забезпечення ЗС України розробило нову постільну білизну, подушки, матраци та ковдри. Про це повідомив начальник відділу розробки речового майна — заступник начальника управління розвитку речового майна ГУРСМЗ ЗСУ підполковник Василь Саковець.

За словами офіцера, ще 2016 року з урахуванням досвіду армій інших країн розроблено новий матрац, наповнений пінополіуретановим наповнювачем, що відповідає всім вимогам екологічності, повітропроникності й довговічності під час використання в казармах.

У подальшому, уже поточного року, разом зі стартом масштабного будівництва житла для військовослужбовців, переобладнання військових госпіталів та оздоровчих закладів Міністерства оборони було вирішено розробити новий, комфортніший і більшою мірою домашній матрац для таких закладів.

Разом із новими матрацами було затверджено також нові подушки й ковдри. На заміну старій кусючій ковдрі прийшла нова з таким складом волокон: 50% вовняних і стільки ж поліакрилонітронових. Нова подушка також має сучасний наповнювач.

Усі новинки почнуть надходити у війська вже найближчим часом: Тил Збройних Сил уже подав відповідну заявку на придбання перших партій комплектів новітньої постільної білизни.

Офіцер також поінформував, що цього року вперше в історії українського війська в систему бойової уніформи введено новий предмет одягу — сорочку-поло, і в межах фінансування її закуповуватимуть, тож вона поступово надходитиме у війська.

Що стосується інших новинок у матеріальному забезпеченні військовослужбовців, то, за словами підполковника Василя Саковця, нещодавно було завершено розробку речового майна для підрозділів Сил спеціальних операцій ЗС України. Серед них також є чимало новинок, які вже тестують у бойових підрозділах.

— Це близько 50 предметів, які закуплено 2017 року і щодо яких спецпризначенці здійснюють військово-дослідні випробування. Наступного року ми плануємо розпочати постачання їх у бойові частини, — розповів підполковник.

Вперше в історії українського війська в систему бойової уніформи введено новий предмет одягу — сорочку-поло

Власні комплекти речового майна отримають також бійці штатних і позаштатних пожежних команд. Робота над розробкою відповідного спецодягу та амуніції триває. Крім того, планують забезпечити спеціальною уніформою персонал кінологічних підрозділів, які здійснюватимуть охорону та оборону складів і баз зберігання.

Запропонують обнову й для екіпажів бойових машин.

— Цього року підрозділи ЗС України заплановано до участі в міжнародних танкових змаганнях. Екіпажі бронетехніки буде представлено в нових предметах речового майна, а саме — нових вогнетривких танкових комбінезонах, — поінформував офіцер.

Окрім того, підполковник Василь Саковець повідомив, що із цього року вперше українські військовослужбовці матимуть власну спортивну уніформу, якою насамперед забезпечуватимуть курсантів, а також військовослужбовців, які беруть участь у міжнародних змаганнях.

— Тепер військовослужбовці отримують такі предмети, які раніше не було передбачено в нормах. Для прикладу, це засоби захисту очей — тактичні окуляри, які з 2017 року почали надходити на забезпечення ЗС України. 2017-го таких окулярів для потреб війська закуплено 25 тис., іще 25 тис. плануємо придбати цього року, — зазначив наостанку офіцер.

Своєю чергою, заступник начальника управління розвитку продовольчого забезпечення Головного управління розвитку та супроводження матеріального забезпечення Збройних Сил України підполковник Олександр Хмиз розповів про вдосконалення «сухих пайків», які отримують військовики, перебуваючи в польових умовах за неможливості приготувати гарячу їжу.

За його словами, фахівці Головного управління нині працюють над розширенням асортименту сухпайків, збільшенням терміну їхньої придатності та зберігання в складних умовах.

Офіцер повідомив, що принциповою відмінністю нових добових наборів харчування стала наявність у них готових до вживання страв. Це чотири перші страви, а саме: борщ із яловичиною, суп гороховий зі свининою, суп рисовий із курятиною, суп гречаний зі свининою. Других страв в асортименті нині 17. Це каша рисова з курятиною та свининою, картопля тушкована з овочами та курятиною, картопля тушкована з овочами та свининою, каша ячна з курятиною, зі свининою та яловичиною, каша гречана з курятиною та яловичиною, квасоля з овочами та курятиною, квасоля з овочами та яловичиною, каша перлова зі свининою та яловичиною, горох з овочами та свининою, горох з овочами та яловичиною; каша пшенична з курятиною та яловичиною.

— Наявність безполуменевого нагрівача їжі дає змогу військовослужбовцю під час виконання завдань, не викриваючи своєї присутності димом або полум'ям, забезпечити себе гарячими стравами, — зауважив підполковник Олександр Хмиз.

Також у новому пайку є шоколад, сухофрукти (родзинки, курага), джем (абрикосовий, яблучний, вишневий, смородиновий), мед, сухарі з пшеничного та житнього борошна, жувальна гумка, столові прибори та засоби особистої гігієни.

Підполковник Олександр Хмиз також розповів, що під час розробки та впровадження нових сухих пайків було враховано рекомендації науковців, досвід держав — членів НАТО, а також досвід використання індивідуальних раціонів харчування (MRE) 2014 року під час АТО.

Іван СТУПАК

КОЛИСЬ УЧИЛИСЯ ПРОДАВАТИ. ТЕПЕР УЧИМОСЯ БУДУВАТИ

ІНФРАСТРУКТУРА УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА НЕ БЕЗ СКЛАДНОЩІВ І ПРОБЛЕМ, ОДНАК РОЗВИВАЄТЬСЯ-РОЗБУДОВУЄТЬСЯ НЕБАЧЕНИМИ ЗА ВСІ РОКИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ТЕМПАМИ. МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ ДЕДАЛІ СМІЛИВІШЕ БЕРЕТЬСЯ ЗА МАСШТАБНІШІ ПРОЕКТИ. ПРО ТЕ, ЯК САМЕ ЦЕ ВІДБУВАЄТЬСЯ В ОКРЕМОМУ РЕГІОНІ, Я ВИРІШИВ ПЕРЕСВІДЧИТИСЯ, З'ЇЗДИВШИ В ОДЕСУ

«ВИ Б ЗНАЛИ, ЯК МИ ЧЕКАЛИ ЦЬОГО КАПРЕМОНТУ…»

У серпні нинішнього року має завершитися розпочата торік реконструкція їдальні у Військово-медичному клінічному центрі Південного регіону в Одесі. Саме таким чином відбудеться остаточний перехід закладу на нову систему харчування та сучасні підходи до обслуговування пацієнтів. Роботи, вартість яких становить 8,5 млн грн, здійснює будівельна компанія «Дакс», яка виграла тендерні торги, надавши найкращу пропозицію через майданчик ProZorro. Стосовно підрядника особливих скарг немає, щоправда, інколи під час робіт доводиться вносити проектні вдосконалення, наприклад, у системи підведення води або каналізаційних мереж.

Навіть декотрі контрактники, які вступили у виш із військ, не винаймають житло, хоча мають на те право. Вони мешкають у цих казармах, і їх тут усе задовольняє

Представник будівельної компанії В'ячеслав Юров зауважує: складність цього об'єкта в тім, що це дуже стара будівля, яку кілька разів перебудовували. Лише будівельного сміття звідси вивезено 450 кубометрів. І стільки ж завезено різноманітних будматеріалів. Довелося повністю змінити конструктив споруди під сучасні стандарти приготування їжі. Для будівельників дуже важливо, що держава вкладає ресурс у розвиток війська саме в сенсі будівництва. Такі проекти сприяють зростанню національної економіки. Лише на цьому об'єкті працює 40 фахівців «Даксу».

— Ми готові до співпраці з Міноборони. Замовник буде задоволений якістю наших робіт, як і на об'єкті в Миколаєві, — наголошує пан Юров.

— Ви б знали, як ми цього капремонту чекали, а про нове обладнання скажу коротко: це просто мрія! — не приховуючи радісних емоцій, мовить завідувачка їдальні Любов Пономаренко. — Приміром, на конвектоматі за 15 хвилин можна приготувати практично будь-яку страву. Тепер у нас є модерні плити, шафи для смаження, а в окремому цеху ми виготовлятимемо випічку, коли повністю перейдемо в нову їдальню. Щодня нашим відвідувачам даватимуть свіжі булочки та пиріжки.

А тим часом працівниці в цехах неабияк чекають, коли запрацює потужна система вентиляції й кондиціонування, адже умови, у яких вони сьогодні перебувають, не надто сприятливі для здоров'я. Що ж, дівчата, скоро матимете нормальні умови праці!

РЕКОНСТРУКЦІЯ ТРИВАЄ, АЛЕ ПОТРІБНЕ ФІНАНСУВАННЯ

Удалося мені побувати й на реконструкції казарм у Військовій академії в Одесі. Ці споруди поволі перетворювалися на руїни, бо їх не експлуатували із часу скорочення Одеського інституту Сухопутних військ.

Торік тут виконали значний обсяг робіт. Уже повністю готові два поверхи, де створено належні умови для проживання курсантів, що позитивно впливає як на результати навчання, так і на морально-психологічний стан майбутніх офіцерів. Тут працюють душові кімнати з гарячою водою, є сучасні санвузли, приємна для ока пастельна колористика стін. Словом, зроблено по-людськи. Навіть декотрі контрактники, які вступили у виш із військ, не винаймають житло, хоча мають на те право. Вони мешкають у цих казармах, і їх тут усе задовольняє.

«Територія Одеської академії й будівлі, які лишилися після відомої «оптимізації», не були розраховані на збільшення курсантської когорти. От і вирішили розконсервувати казарми для реконструкції, яка почалася з тотального демонтажу»

— Взвод перебуває разом в одній групі зі своїм командиром. Це виховує товариськість у взаєминах і порозуміння, — каже заступник начальника факультету підготовки спеціалістів військової розвідки та спеціального призначення підполковник Іван Калетник. — Із підрядником ми детально відпрацювали проект реконструкції — аж до місць установлення електророзеток і кольорової гами стін. Сподіваюся, незабаром завершиться реконструкція й сусіднього під'їзду цієї споруди, де заплановано гуртожиток із кімнатами поліпшеного типу для старшокурсників. У перспективі обладнаємо кімнати дозвілля й традицій з урахуванням запитів молоді на сучасні види відпочинку.

Дехто каже, що великі спальні казармові приміщення є рудиментом радянського минулого, але економічно Україна ще не готова так швидко перейти на нові стандарти. Навіть те, що ми бачимо у Військовій академії в Одесі, можна назвати зрушеннями, яких у війську не бачили чверть

У новій їдальні ВМКЦ Південного регіону зараз монтують потужну систему вентиляції й кондиціонування, адже на старій кухні за паром і людей не видно

Триває реконструкція казарм й у Військовій академії в Одесі

Цікаво, що зі 184 казарм поліпшеного планування, які збудують в Україні, майже кожна четверта з'явиться в Південному регіоні. Саме зараз тривають торги, відбуваються проектні роботи. Відбирають з-поміж фахівців волонтерів, які зголосяться брати участь у технагляді за таким будівництвом

століття. Тим паче вони тут назріли, бо за чотири роки помітно зросла кількість курсантів.

— Територія академії й будівлі, які лишилися після відомої «оптимізації», не були розраховані на збільшення курсантської когорти. От і вирішили розконсервувати казарми для реконструкції, яка почалася з тотального демонтажу, — пояснює Іван Вікторович. — Перші успіхи проекту одразу поліпшили логістику навчального процесу. Колись я теж був курсантом, але в той час умови були значно гірші: уявлення про бойлер із гарячою водою або нормальні туалети з унітазами, вікна, які не треба щосезону фарбувати й утеплювати, ми не мали. Сподіваюся, наші вихованці це цінуватимуть.

— Чи є цей проект для вас викликом? — запитую в Олега Корчмара, директора ТОВ «Центр реконструкції та будівництва», яке, змагаючись із вісьмома претендентами, виграло конкурс на здійснення капремонту казарм вишу.

— Це не перший наш військовий об'єкт, ми добре знаємося на їхній специфіці, — відповідає очільник ТОВ. — Виклик був у тому сенсі, щоб показати, що за невеликий бюджетний кошт можна виконати якісну роботу та ще й, застосовуючи вітчизняні матеріали, мінімізувати витрати. Звісно, це перевірка того, чи здатні ми давати ту якість, яку очікує замовник. Ми задоволені візуальним та економічним ефектом нашої роботи. Почали її торік у серпні, а в листопаді другий поверх уже заселили, згодом і третій здали. На цей рік маємо великі плани. Щоправда, вирішення питання фінансування дещо пригальмувало темп будівництва, але ми не спиняємося, використовуємо власні оборотні кошти.

У другому під'їзді споруди ситуація дещо складніша. Тут треба докласти більше зусиль до боротьби з корозійними процесами та грибком. Підрядник збирається залучити спецлабораторію, яка перевірить носійні властивості залізобетонних плит і стін, аби мати уявлення про масштаб і глибину переробки. Олег Корчмар запевняє: цьогоріч вони здатні завершити й здати об'єкт. Але він каже, що на цей об'єкт заплановано 1 млн грн, хоча потрібно 19 млн грн.

ВІЙСЬКОВЕ БУДІВНИЦТВО — РЕСУРС РОЗВИТКУ ГРОМАД

Цікаво, що зі 184 казарм поліпшеного планування, які нинішнього року збудують в Україні, майже кожна четверта з'явиться в Південному регіоні. Саме зараз тривають торги, відбуваються проектні роботи, вносять зауваження в уже розроблену документацію. Відбирають з-поміж фахівців волонтерів, які зголосяться брати участь у технагляді за таким будівництвом.

— У плані капітального будівництва знаковим для нас є спорудження військового містечка для ВМС у селі Дачному, — каже начальник Південного ТерКЕУ полковник Ігор Литвинюк. — Підрядники там працювали, не зважаючи на примхи погоди, і досі жоден з об'єктів не зупинився. Вартість виконаних там за минулий рік робіт становить 117 млн грн. Плануємо 2018-го закінчити це містечко й вийти на загальну суму фінансування 260 млн грн. Наразі здійснюємо на різних стадіях роботи в 13 їдальнях. На жаль, усі вони потребують капітального втручання будівельників, тому що потрібно дуже багато зробити змін, які не відбувалися майже чверть століття. Уже втілені проекти доводять: за нормального підходу можна застосовувати сучасні матеріали й економити кошти, задовольняючи замовників. Наприклад, як це вдається робити у Військовій академії в Одесі.

Ігор Петрович уважає: у цій роботі важлива конструктивна взаємодія з місцевою владою. Приміром, Вінницька ОДА постійно надає ресурсну допомогу в розвитку військової інфраструктури. А от у Херсоні та Кропивницькому все зведено до рівня дрібних субвенцій. Так само й у Миколаєві, хоча місто має суттєві надходження. Торік одеська влада в рамках програми «Безпечне місто» надала військовим 6,5 млн грн, які було використано на початок ремонту пральні-лазні батальйону морської піхоти.

— Ми зверталися в Одеську міськраду, щоб нам надали кошти на добудову двох споруд для батальйону морської піхоти, — розповідає Ігор Литвинюк. — Боремося за 20 млн грн. Спробуємо на наступній сесії, що відбудеться 25 квітня, винести це питання на обговорення. Також як позитив слід розглядати й те, що облдержадміністрація нарешті перейнялася проблематикою земель оборони. Наприклад, у кінці 2017-го отримано дозволи на виготовлення проектної землевпорядної документації на всі військові містечка, розташовані за межами Одеси. А мер міста таки наважився (і його підтримали депутати) надати дозвіл на виготовлення землевпорядної документації на 24 військові містечка. Це четверта частина від того, що є. Зокрема це такі знакові об'єкти, як аеродром «Шкільний».

Об'єднані громади шукають ресурс для розвитку, а військо може бути замовником або ініціатором певних будівельних проектів. Ці два процеси здатні підсилювати один одного. Як приклад — Дачнівська селищна рада. З уведенням в експлуатацію там військового містечка, розрахованого на перебування понад однієї тисячі осіб, воно стане хорошим ресурсом місцевої громади. Це обслуговувальні структури, робочі місця, надходження в бюджет селища. От і дороги там уже відновлюють. Але є й приклади бюрократизації таких стосунків. Наприклад, в Арцизі ніяк не вирішують питання відновлення військового містечка при місцевому аеродромі. Щоб його вирішити, треба повернути землю, яку колись Міноборони віддало для використання. Сподіваємося, що й тут удасться дійти компромісної згоди.

Геннадій КАРПЮК

НА ВІННИЧЧИНІ ВЕТЕРАНІВ З ІНВАЛІДНІСТЮ ВОЗЯТЬ НА РИНОК БЕЗКОШТОВНО

А ЩЕ АТОВЦІ ТА ЇХНІ ДІТИ МОЖУТЬ БЕЗКОШТОВНО НАВЧАТИСЯ У ВИШАХ ОБЛАСТІ. ПРО ЦЕ ТА ІНШЕ РОЗПОВІВ НАЧАЛЬНИК УПРАВЛІННЯ В СПРАВАХ АТО У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСНІЙ РАДІ АНДРІЙ ГРАЧОВ

— Нам уже не вистачає ветеранів АТО для всіх заходів, які ми для них пропонуємо, — жартує Андрій Грачов. Він — колишній начмед батальйону механізованої бригади, а нині — начальник управління в справах АТО у Вінницькій обласній раді.

Андрій із власного досвіду знає, як непросто повертатися з однозначного фронту в багатозначний тил. Тож розв'язувати проблеми мирного життя ветеранів АТО він узявся особливо завзято

ЗАМІСТЬ ДЕСЯТКІВ СПІЛОК ОДНА АСОЦІАЦІЯ

Одним із найважливіших рішень управління було об'єднати абсолютно всі ветеранські спілки в одну асоціацію й налагодити комунікації з ними. Чоловік признається, що зробити це було не так просто, як видається, але цілком реально. Адже ні для кого не секрет, що частина таких організацій існувала тільки на папері. Та й розмножувалися фейкові структури надто швидко.

— Хаос сотень спілок легко міг потопити будь-яке починання. Об'єднавшись, ми одразу усвідомили, наскільки важливу справу зробили й наскільки простіше стало працювати. Тепер разом реалізуємо спільні завдання. Також розробили механізм, за яким кожну спілку профінансують районні держадміністрації. На статутну діяльність надаватимуть 150-250 тис. грн на рік. Ці кошти спілка зможе використати на організацію поминальних дат, проведення свят, нагороджень. Також у цю суму закладено заробітну плату голові спілки й заступнику. Таким чином удасться працевлаштувати ще кілька ветеранів АТО в районі.

SMS-ІНФОРМУВАННЯ АТОВЦІВ

Цікавинкою стало SMS-інформування. Тобто абсолютно кожен атовець Вінниччини перебуває на зв'язку з управлінням і знає всі поточні заходи, новини, програми, можливості...

— Ми знаємо потреби атовців, тому що постійно з усіма спілкуємося. Створили спільноти у Viber, нині їх чотири, кожна налічує по 250 учасників. Для тих ветеранів, чиї телефони не підтримують такої функції, надсилаємо звичайні SMS. Анонсуємо поїздки, концерти, проекти, а люди роблять свій вибір. Здається, що я розповідаю елементарні речі. Та насправді таким рішенням поки що мало хто може похвалитися. Якщо на початку нашої роботи люди приходили в управління з питаннями, то зараз вони просто вибирають, потрібно їм це чи ні. Відповідно можна, не виходячи з дому, забронювати собі квиток у кінотеатр чи, для прикладу, участь у реабілітаційній програмі.

Повідомлення з різноманітними пропозиціями вінницьким атовцям і справді надходять часто. Це і концерти, і майстер-класи, і туристичні поїздки в інші міста... Звідки ж береться така кількість квитків?

— Більшість артистів виявляють бажання надати певну кількість квитків атовцям. Нас у місті добре знають, звертаються, а ми одразу доносимо інформацію до учасників АТО. Звісно ж, нерідко й самі просимо. Та, чесно кажучи, не чули ще жодної відмови. Кінотеатри завжди дають безплатні квитки. Величезну кількість заходів організовуємо для дітей. Узимку возили понад сотню дітей у резиденцію святого Миколая в Карпати, улітку діти побували в Яремчі. Наприкінці минулого року півтисячі дітей відвідали аквапарк у Хмельницькому. Улітку організовуємо табори сімейного типу. Що стосується оздоровлення, то відправляємо в санаторії ще й батьків загиблих, а не тільки дітей і вдів.

СЛУЖБА ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВЕТЕРАНІВ З ІНВАЛІДНІСТЮ

Щоб допомогти учасникам АТО з інвалідністю, організували спеціальну службу перевезення.

— Ми придбали автомобіль. Якщо якомусь ветеранові потрібно вирішити найбанальніші питання, наприклад скупитися на ринку, то він просто телефонує й замовляє допомогу. Крім водія, в автомобіль сідають два помічники. Вони їдуть у певне містечко або село, забирають цього ветерана й допомагають йому здійснити покупки. Досить часто бувають ситуації, коли хлопці допомагають людині з інвалідністю нарубати дров або викопати картоплю. Повірте, така нескладна підтримка дуже цінна.

Вінницькі ветерани АТО з інвалідністю мають іще один бонус. За рахунок обласного бюджету вдалося вдвічі збільшити компенсацію за поранення.

> *«Хаос сотень спілок учасників АТО легко міг потопити будь-яке починання. Об'єднавшись, ми одразу усвідомили, наскільки важливу справу зробили й наскільки простіше стало працювати»*

Андрій Грачов, начальник управління у справах АТО у Вінницькій обласній раді

НАВЧАННЯ У ВИШІ НА КОНТРАКТІ ОПЛАЧУЄ ОБЛАСНА АДМІНІСТРАЦІЯ

Звісно, на державному рівні пропонують певні пільги під час вступу атовців або їхніх дітей у виш. Та, як доводить практика, державна пільга часто не працює. Тож на Вінниччині вирішили розв'язати проблему самостійно. Навчання ветеранів АТО та їхніх дітей фінансує обласна адміністрація.

— За минулий навчальний рік ми оплатили навчання понад 170 осіб, цього року — 252. Щоправда, учитись можна тільки в навчальних закладах Вінницької області. Це пов'язано з певними нюансами обласного бюджету: ми не можемо дотувати підприємства на території інших областей. Окрім вищої освіти, пропонуємо різноманітні курси. Часто розв'язуємо проблеми в кожному конкретному випадку. Наприклад, звернувся атовець, якому для роботи потрібно терміново вивчити французьку мову. Знайшли йому викладача, і півроку він вчиться абсолютно безкоштовно.

ЧИ ЗАЛИШИЛАСЬ БОЛЮЧОЮ ПРОБЛЕМА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ?

Завдяки спеціальній програмі, яка діє тільки у Вінниці, місцеві ветерани можуть працевлаштуватися в окремий відділ у структурі муніципальної поліції. Наразі там працює понад 80 осіб із досить пристойною заробітною платою — близько 10 тис. грн.

— Насправді через цей відділ пройшло уже більше як дві сотні осіб. Щоправда, не всі працюють постійно. Хтось приходить, потім звільняється. Завдання — забезпечувати порядок у школах, тобто фактично працювати лише на перервах. Також у нас є список атовців, яким потрібна робота. Коли з'являються вакансії, обдзвонюємо їх. Досить часто місцеві підприємці хочуть працевлаштувати саме ветеранів АТО. Аби ще працювати всі хотіли, а не просто заробляти, бо зробити всіх директорами, напевно, ми не зможемо.

РОЗШИРИЛИ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНИЙ СПИСОК БЕЗПЛАТНИХ ЛІКІВ

Звісно, атовцям надають безкоштовні путівки в українські та закордонні санаторії. Існує й державна програма з надання безкоштовних препаратів. Але стало зрозуміло, що перелік цих препаратів обмежений.

— За рахунок обласного бюджету ми значно розширили цей список, уключили в нього дорогі препарати, одна ампула яких може коштувати сотні гривень. Несподівано ми зіткнулися ще з однією проблемою — нестачею місць у госпіталі ветеранів війни. Річ у тім, що там, окрім атовців, лікуються військові пенсіонери та інші категорії населення... Удалося створити там денний стаціонар. Тепер вінницькі хлопці можуть прийти в госпіталь, скористатися всіма його послугами, отримати свої процедури, крапельниці, масажі й піти додому. Раніше зобов'язували там перебувати, інакше їх виписували.

Основною запорукою успіху Андрій Грачов називає те, що сприяють обласна та міська адміністрації. Проте додає, що намагається робити владі «пропозиції, від яких неможливо відмовитися».

— На сесіях ми так відстоюємо свої пропозиції, що ніхто не знаходить аргументів «проти». Тож відсотків на 85 усе вирішуємо. От якби ще електронний документообіг запровадити, а то іноді почуваюся рабом папірців і звітів.

Анастасія ОЛЕХНОВИЧ

ЗАПИТУВАЛИ? ВІДПОВІДАЄМО!

РОЗІБРАТИСЯ САМОСТІЙНО У ВСІХ НЮАНСАХ ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЧАСОМ ДУЖЕ СКЛАДНО. МИ ЗВЕРНУЛИСЯ ДО ФАХІВЦІВ ІЗ ПРОХАННЯМ НАДАТИ ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ, ЯКІ НАДХОДЯТЬ НА АДРЕСУ РЕДАКЦІЇ

Микола В., м. Львів:

— Збираюсь укласти контракт на військову службу. Чув, що виплачують одноразову грошову допомогу. Про яку суму йдеться?

— Із 1 березня 2018 року військовослужбовцям, особам рядового й начальницького складу після укладення першого контракту виплачують одноразову грошову допомогу в таких розмірах:

• особам рядового складу — вісім розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, визначеного в законодавстві на 1 січня календарного року;

• особам сержантського й старшинського (молодшого начальницького) складу — дев'ять розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, визначеного в законодавстві на 1 січня календарного року;

• особам офіцерського (середнього, старшого та вищого начальницького) складу — десять розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, визначеного в законодавстві на 1 січня календарного року.

Розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб станом на 1 січня 2018 року становить 1762 грн. Відповідно 2018 року мають виплачувати за підписання першого контракту: рядовому складу — 14 096 грн; сержантському й старшинському (молодшому начальницькому) складу — 15 858 грн; офіцерському (середньому, старшому та вищому начальницькому) складу — 17 620 грн.

Звертаємо вашу увагу на те, що цю допомогу виплачують лише тим військовослужбовцям, які підписали свій перший контракт після 1 березня 2018 року.

Валентин М., військовослужбовець, м. Львів:

— Я підписав контракт зі Збройними Силами України 2015 року. 2017-го звільнився, а у квітні цього року знову збираюся на контракт. Чи виплатять мені допомогу за укладення контракту?

— Ні. Виплату здійснюють лише в разі підписання першого контракту.

Петро П., пенсіонер, м. Сміла:

— У службі соціального захисту мені пояснили, що в разі виходу на пенсію за віком учасникам бойових дій та інвалідам війни виплачують щомісячну допомогу для поліпшення матеріального становища. Який її розмір?

— У Законі України «Про поліпшення матеріального становища учасників бойових дій та інвалідів війни» передбачено щомісячну виплату цільової грошової допомоги на прожиття: інвалідам війни I групи — у розмірі 70 грн; інвалідам війни II та III груп — у розмірі 50 грн; учасникам бойових дій — у розмірі 40 грн незалежно від розміру пенсії та надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги та пенсії за особливі заслуги перед Україною.

Костянтин Р., учасник бойових дій, інвалід війни, м. Чернігів:

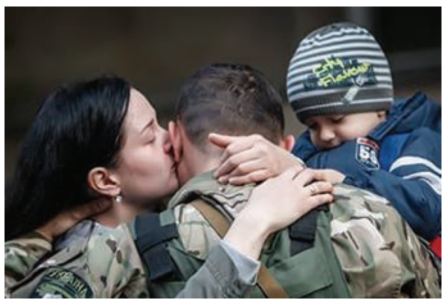
— Чув, що травмованим у районі АТО бійцям призначатимуть групу інвалідності, на ступінь вищу і без повторних перекомісій. Чи так це?

— 4 квітня цього року Президент України підписав зміни до Закону України «Про реабілітацію інвалідів в Україні». Відтак особам, які внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, яких вони зазнали під час антитерористичної операції, забезпечуючи її проведення безпосередньо в районах АТО, дістали ушкодження, які призвели до втрати (або ампутації) верхніх та/або нижніх кінцівок (їхніх частин), утрати іншого органу або повної стійкої втрати функцій його органу, що призвело до інвалідності, установлюють групу інвалідності без зазначення терміну повторного огляду (безстроково) і на ступінь вищу за визначені в законодавстві критерії встановлення групи інвалідності, але не вищу за I групу. Переогляд із метою підвищення групи інвалідності таким особам відбувається на підставі особистої заяви особи з інвалідністю або її законного представника в разі настання змін у стані здоров'я та працездатності особи з інвалідністю чи за рішенням суду.

Катерина М., військовослужбовець, м. Київ:

— Які саме сімейні обставини є підставою для звільнення з військової служби під час дії особливого періоду? У якому розмірі виплачують грошову допомогу в цьому разі?

— Відповідно до статті 26 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», під час дії особливого періоду (з моменту оголошення мобілізації до оголошення воєнного стану або після прийняття рішення про демобілізацію) сімейними обставинами або іншими поважними причинами, які можуть стати підставою для звільнення, є:

• виховання матір'ю (батьком) — військовослужбовцем, яка (який) не перебуває в шлюбі, дитини або кількох дітей віком до 18 років, які з нею (з ним) проживають, без батька (матері);

• утримання жінкою (чоловіком) — військовослужбовцем повнолітньої дитини віком до 23 років, яка є інвалідом I або II групи, якщо вона (він) не висловила (не висловив) бажання продовжувати військову службу;

• необхідність постійного стороннього догляду за хворою дружиною (чоловіком), дитиною, а також батьками, своїми чи дружини (чоловіка), що підтверджено відповідним медичним висновком медико-соціальної експертної комісії для осіб віком понад 18 років чи лікарсько-консультативної комісії для осіб до 18 років;

• наявність у військовослужбовця трьох і більше дітей віком до 18 років;

• утримання жінкою (чоловіком) — військовослужбовцем дитини з інвалідністю підгрупи А віком до 18 років, якщо вона (він) не висловила (не висловив) бажання продовжувати військову службу (до підгрупи А першої групи інвалідності відносяться особи з включно високим ступенем втрати здоров'я, надзвичайною залежністю від постійного стороннього догляду, допомоги або нагляду інших осіб, які фактично не здатні до самообслуговування).

Нагадаємо, що членами сім'ї військовослужбовця є особи, яких унесено в його особову справу, — дружина (чоловік), діти, батьки та батьки дружини (чоловіка), що перебувають на його утриманні.

Особам офіцерського, рядового, сержантського й старшинського складу, які служать за контрактом та які звільняються зі служби через сімейні обставини або з інших поважних причин і мають вислугу 10 років та більше, виплачують одноразову грошову допомогу в розмірі 25 відсотків од місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби.

Нагадаємо, що тим, хто звільняється зі служби за станом здоров'я, одноразова грошова допомога виплачується у розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби. У разі звільнення з військової служби за віком, у зв'язку зі скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, закінченням строку контракту, у зв'язку з безпосереднім підпорядкуванням близькій особі, систематичним невиконанням умов контракту командуванням, а також у зв'язку з настанням особливого періоду та небажанням продовжувати військову службу військовослужбовцем-жінкою, яка має дитину (дітей) віком до 18 років, одноразова грошова допомога в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби виплачується за наявності вислуги 10 років і більше.

Олександра П., волонтерка, м. Київ:

— Яку щорічну разову грошову допомогу виплачують до 5 травня особі, котра має особливі заслуги перед Батьківщиною? Чи дає право на виплату орден Княгині Ольги?

— Орден Княгині Ольги не дає права на виплату, адже відповідно до статті 11 Закону України «Про статус ветеранів війни», особами, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, є нагороджені орденом Героїв Небесної Сотні, Герої Радянського Союзу, повні кавалери ордена Слави, особи, нагороджені чотирма й більше медалями «За відвагу», а також Герої Соціалістичної Праці, удостоєні цього звання за працю в період Другої світової війни. Виплата допомоги до 5 травня цій категорії громадян цього року становить 3685 грн.

Леонід, учасник АТО, м. Київ:

— Чи маю я право як учасник АТО на додаткову відпустку 14 діб на час особливого періоду? Чи виплачується компенсація за її невикористання?

— Ні. На час особливого періоду цей вид відпустки надається лише демобілізованим військовослужбовцям за основним місцем роботи. Діючим військовослужбовцям цей вид відпустки не надається. Законом грошової компенсації за додаткові дні учасникам бойових дій не передбачено ані для діючих захисників, ані для цивільних (демобілізованих) учасників бойових дій.

Петро М., військовослужбовець, м. Одеса:

— По приїзду з району АТО почуваюся дуже втомленим фізично та психологічно. Чи маю я право на відпустку для реабілітації?

— Так, але лише за висновком ВЛК або виписним епікризом, в якому буде вказано, що вам необхідно надати певну кількість днів для реабілітації.

Володимир К., учасник бойових дій, м. Київ:

— Чи звільняють від сплати судового збору учасників бойових дій?

— Згідно зі статтею 5 Закону України «Про судовий збір», учасників бойових дій звільняють від сплати судового збору в справах, пов'язаних із порушенням їхніх прав.

Підготувала Тетяна МОРОЗ

Кошти на фінансову підтримку ВМС України закладено в оборонний бюджет США на 2018 рік

Американський сенатор, співголова групи підтримки України в Сенаті США Роберт Портман:

«В оборонному бюджеті США на 2018 рік уперше «прописано» підтримку зміцнення Військово-Морських Сил України, які зазнали серйозних втрат внаслідок захоплення Криму РФ. Загалом Акт про виділення коштів на національну оборону США уповноважує виділити Україні 350 млн доларів на допомогу в галузі безпеки, включаючи поставки летального й нелетального обладнання, проведення навчань і надання технічної допомоги. Зокрема Україні вперше нададуть радіолокаційні засоби протиповітряної оборони та спостереження за надводною ситуацією, військово-морські протимінні засоби, а також кораблі прибережної дії та берегової охорони».

ЯКІ ЗАВДАННЯ ПОКЛАДУТЬ НА АМЕРИКАНСЬКІ «АЙЛЕНДИ»

ТА ЯКУ ЩЕ ДОПОМОГУ АМЕРИКАНСЬКА СТОРОНА ПЛАНУЄ НАДАТИ НАШІЙ КРАЇНІ У ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНСЬКОГО ФЛОТУ

Один із важливих напрямків підвищення рівня боєздатності вітчизняного військового флоту — це допомога Сполучених Штатів Америки. Насамперед це стосується передачі швидкохідних кораблів для забезпечення діяльності ВМС України в Азово-Чорноморському регіоні. Особливу роль відіграє також надання США Україні морської зброї та військово-морських протимінних засобів. Окрім того, американська сторона допомагатиме нашому флоту в побудові ефективної системи спостереження за морською обстановкою

Остаточну крапку в справі передачі Береговою охороною США двох універсальних патрульних катерів класу «Айленд» національним ВМС поставив Президент України Петро Порошенко. У травні буде підписано контракт щодо їх передачі. Попередньо його сума становитиме понад 10 млн доларів. Зараз уже відібрана група із 36 українських військових моряків, які найближчим часом поїдуть на навчання в Балтимор (США).

За попередніми умовами передбачена безкоштовна передача зазначених катерів до складу ВМС України. І хоча оплату розконсервації, навігаційного ремонту, підготовки до транспортування, передислокацію та випробування в Україні здійснює США, ці витрати необхідно буде компенсувати з українського бюджету. Кошти за ремонт теж будуть українські, але можлива часткова компенсація витрат з фонду надання допомоги від уряду США. Загальна сума становитиме до десяти мільйонів доларів. Це означає, що відповідно до чинних домовленостей сума збільшуватися не буде, а от зменшуватися — цілком можливо. Також до цієї суми входить оплата підготовки інструкторів та українських екіпажів, прокоментував начальник управління кораблебудування Командування ВМС ЗС України капітан 1 рангу Василь Радчук.

— Передбачається, що ВМС України застосовуватимуть катери класу «Айленд» як патрульні, протидиверсійні та протимінні корабельні платформи. Морехідні можливості цих катерів нас повністю задовольняють. Їх доцільно оснастити протимінним озброєнням для боротьби з мінами та апаратурою для виявлення підводних диверсантів, — розповідає заступник начальника штабу Командування ВМС ЗС України капітан 1 рангу Андрій Риженко. — В умовах агресії з морського напрямку вітчизняні ВМС мають ефективно захищати ближню морську зону, включаючи торговельні порти України (Одеса, Южний, Чорноморськ, Маріуполь та Бердянськ). Адже противник може приховано розставляти на фарватерах донні та якірні міни. Це призведе до блокування морських шляхів цивільного судноплавства. Цього допустити не можна.

Саме тому великі сподівання українські моряки покладають й на допомогу в закупівлі зброї, що гарантуватиме протимінну безпеку важливих об'єктів інфраструктури України. Це мають бути новітні безпілотні підводні апарати, які займатимуться пошуком, ідентифікацією та безпосереднім знищенням морських мін.

Приблизна вартість сучасного підводного протимінного комплексу (сонар, гідролокатор бокового огляду, підводні телекеровані роботи, «торпедка» для знищення виявленої міни) сягає близько 3 млн доларів. А це відносно невеликі кошти, зважаючи на те, що у ВМС України зараз є лише рейдовий тральщик «Генічеськ», який може здійснювати контактне тралення. Але цей спосіб тралення на сьогодні не є достатньо ефективним та практично не використовується країнами НАТО. Адже зараз у морі застосовують так звані розумні міни, які неможливо виявити під час звичайного контактного тралення. Вони спрацьовують дистанційно й тоді, коли це необхідно ворогу. Тому рішення про встановлення на катерах класу «Айленд» протимінної зброї та подальше її застосування дозволить нашому флоту повноцінно виконувати протимінну діяльність в Азово-Чорноморському регіоні.

За словами капітана 1 рангу Андрія Риженка, для ведення постійного моніторингу морської обстановки в операційних зонах відповідальності ВМС та своєчасного реагування на порушення територіальної цілісності України американська сторона допоможе нашій країні створити єдину інтегровану національну систему висвітлення морської обстановки.

Її становитимуть кілька стаціонарних та рухових радіолокаційних станцій берегового базування, безпілотні літальні апарати та літаки морської авіації для виявлення надводних і повітряних цілей та гідроакустичні станції корабельного базування для збору даних про поточну підводну обстановку, ведення протичовнового дозору та виявлення диверсійних сил противника. Буде створено й центр прийому інформації. За задумом, саме туди надходитимуть дані про всі надводні, підводні й повітряні об'єкти. Діапазон роботи має охоплювати виключно морську (економічну) зону України. В ідеалі в єдиній національній системі висвітлення морської обстановки спільно працюватимуть представники ВМС ЗС України, Державної прикордонної служби України та Міністерства інфраструктури України, які обмінюватимуться інформацією в режимі онлайн.

Паралельно із будівництвом нових корабельно-катерних платформ потрібно вирішувати питання оснащення їх новітніми зразками озброєння вітчизняного або іноземного виробництва, яке було б технічно сумісним за стандартами якості з аналогічним озброєнням кораблів країн НАТО. ВМС України потребують високоефективної морської зброї. Насамперед флоту потрібні сучасні артилерійські системи різного калібру, радіолокаційні станції, ракетна зброя дальньої дії.

> *Рішення про встановлення на катерах класу «Айленд» протимінної зброї та подальше її застосування дозволить нашому флоту повноцінно виконувати протимінну діяльність в Азово-Чорноморському регіоні*

— Україна повинна не тільки розвивати вітчизняне кораблебудування і виробництво власної зброї, але йти шляхом міжнародної економічної кооперації. Дуже хороший приклад спільної кооперації — сучасний турецький корвет проекту MILGEM. Ще двадцять років тому турки не мали жодного досвіду в кораблебудуванні. Спочатку вони закуповували кораблі, які вже були у використанні інших країн НАТО, — Німеччини, США, Італії та Франції. Трохи згодом налагодили й власне виробництво кораблів. Перед цим грамотно підготували спеціалістів, купили відповідні ліцензії на роботу. Тепер у них є такі кораблі, які за бойовою ефективністю не поступаються американським. Корвет MILGEM — повністю турецького виробництва, але на ньому стоїть американське та італійське озброєння. Інше устаткування — турецьке або іноземне, газотурбінні установки корабля, знову ж таки, американського виробництва. Така співпраця була б корисною і для нас, — наголошує представник Командування ВМС України.

Віталій ПАНЧИШИН

АВІАНОСНІ УДАРНІ ГРУПИ ВМС США — НАЙМОГУТНІШІ ПЛАВУЧІ ФОРТЕЦІ У СВІТОВОМУ ОКЕАНІ

ФЛОТ ЖОДНОЇ З КРАЇН СВІТУ НЕ МОЖЕ КОНКУРУВАТИ ЗА КІЛЬКІСТЮ, ТЕХНІЧНИМ ОСНАЩЕННЯМ ТА ВОДОТОННАЖНІСТЮ З АВІАНОСНИМ ФЛОТОМ США

З перших днів анексії Криму російська влада перетворює його на велику військову базу. Так, за останні кілька років на півострів було поставлено понад 4000 нових та модернізованих зразків озброєння та військової техніки, нові підводні човни, кораблі. Заступили на бойове чергування й берегові ракетні комплекси «Бастіон» та «Бал». Зосереджено чималу кількість військової авіації.

Та чи допоможе така кількість зброї в реальному протистоянні з країнами НАТО? Звичайно, в регіональному масштабі створена Росією військова база «Крим» містить чимало загроз. Але в НАТО є ресурси не тільки для адекватного реагування в разі потреби, а й для стримування надмірних апетитів Кремля. Достатньо буде проаналізувати можливості лише однієї авіаносної ударної групи США, щоб зрозуміти — уся військова бравада та величезні поставки зброї виявляться марними в разі реального протистояння з таким військово-морським угрупованням.

За даними з відкритих джерел, тільки дев'ять країн мають у своєму арсеналі авіаносці: Бразилія — 1, Велика Британія — 2, Індія — 1, Іспанія — 1, Італія — 2, Росія — 1, Таїланд — 1, Франція — 1, Китай — 2. Втім флот жодної з цих країн не може конкурувати за кількістю (11), технічним оснащенням та водотоннажністю із авіаносним флотом США. Водотоннажність неамериканських авіаносців не перевищує 70 тисяч тонн. Так, російський «Адмирал Кузнецов» та його китайський «брат» «Ляонін» — 62 000 тонн, а британський Queen Elizabeth — 70 000 тонн. Тоді як ВМС США мають авіаносці з водотоннажністю більше 100 000 тонн, що дозволяє назвати їх суперавіаносцями. Отже, лише США володіють найпотужнішим авіаносним флотом у світі і продовжують його розбудову, тим самим забезпечуючи свою глобальну присутність у світовому океані.

Однак самі по собі кораблі даного типу є доволі вразливими, тому традиційно формуються авіаносні ударні групи (АУГ), а якщо говорити про США, то такі угруповання є ядром сил швидкого реагування. Ця потужна сила — символ світового панування на морі та ефективний засіб дипломатії. Американські адмірали називають свої авіаносці «становим хребтом» ВМС США. Ці кораблі можуть кілька місяців діяти далеко від своїх баз, із великою швидкістю переміщатися Світовим океаном, брати участь у бойових операціях проти будь-якого морського, повітряного і наземного противника, залишаючись недосяжними для нього.

У кожну групу входять, як правило, 6–10 бойових кораблів, серед яких один авіаносець, 1–2 кораблі з керованою ракетною зброєю на борту типу Ticonderoga, 2–3 есмінці типу Arleigh Burke, 1–2 багатоцільових атомних підводних човнів, літаки палубної авіації, судна забезпечення. За потреби кількість кораблів прикриття може бути збільшена. Загальна чисельність особового складу АУГ досягає 9000 осіб, з них 6000 — на авіаносці. АУГ може вести бойові дії без поповнення запасів до 14 діб, завдавати удари по кораблях в морі на відстань до 925 кілометрів, по берегових об'єктах — більше ніж на 1600 кілометрів. Здатність АУГ переміщатися за добу на відстань 1100–1300 кілометрів забезпечує прихованість і, відповідно, раптовість дій, що дозволяє швидко прибути в заданий район.

У часи Радянського Союзу було розраховано, що для створення сприятливих умов для нападу на авіаносну ударну групу потрібно було організувати атаку щонайменше полку Ту-22М у складі 20 машин із двома ракетами Х-22 на кожній плюс 10 літаків РЕБ та кілька літаків-розвідників

У мирний час за допомогою АУГ США виконують одне з ключових стратегічних завдань національної безпеки країни — демонстрацію сили у ключових регіонах світу. Для цього АУГ об'єднуються в авіаносні ударні з'єднання (АУЗ). До складу АУЗ входять 2–3 авіаносці, 25– 30 кораблів охорони, які здійснюють їхню протичовнову, протиповітряну, протиракетну, а також протикорабельну і протикатерну оборону.

Звичайно, у світі є чимало зброї, якою потенційно можна було б завдати удару по авіаносцю, але насправді зробити це вкрай важко, виходячи з наявних технологічних засобів ураження інших країн, — майже нереально.

Отже, для того, щоб уразити склад АУГ, з кораблів або підводних човнів насамперед слід забезпечити своєчасне виявлення групи, класифікувати її, наблизитися на дистанцію ракетного удару, зберігши при цьому боєздатність, і випустити ракети, які, подолавши засоби ППО і РЕБ, знищать кораблі у складі АУГ. Річ у тому, що АУГ побачить будь-які кораблі задовго до того, як сама буде виявлена. Угруповання постійно забезпечує контроль з повітря на глибину до 800 кілометрів за допомогою літаків дальнього радіолокаційного виявлення Grumman E-2 Hawkeye, а РЕБ забезпечують літаки Boeing EA-18 Growler.

Вразити авіаносець можна, лише наблизившись до нього на відстань пуску ракети. Однак АУГ здатна контратакувати супротивника за допомогою палубної авіації ще до виходу того на рубіж ракетної атаки. До цього слід додати високу конструктивну міцність і непотоплюваність сучасних авіаносців. Пошкоджений, він все одно зможе виконувати певні функції, залишаючись центром АУГ.

В часи Радянського Союзу, на піку його військової могутності, було розраховано, що для створення лише сприятливих умов для нападу на АУГ потрібно було організувати скоординовану атаку щонайменше полку Ту-22М у складі 20 машин із двома ракетами Х-22 на кожній, плюс 10 літаків РЕБ, кілька літаків-розвідників Ту-95 або Ту-22 МР. Однак літаки АВАКС, які несуть цілодобове бойове чергування над АУГ, роблять раптовий авіаудар практично неможливим. Протидія винищувачів палубної авіації, швидше за все, зірве атаку ще на підльоті до авіаносця. А, крім того, атакуючим силам потрібно подолати протиповітряну і протиракетну оборону кораблів. Тому бомбардувальникам потрібне прикриття у вигляді полку винищувачів Су-27. Варто зауважити, що підготовка зазначеної операції потребуватиме концентрації великої кількості літаків на прибережних аеродромах, які ризикують потрапити під превентивний удар АУГ.

Атака підводних човнів також виглядає малоймовірною, адже, крім літаків та гелікоптерів, протичовновий захист забезпечують надводні кораблі та підводні човни, що входять до складу АУГ і обладнані потужними гідроакустичними станціями. Атомні підводні човні висуваються на 75–165 кілометрів за курсом від центру похідного ордера і можуть виявляти підводні човни противника на відстані понад 100 кілометрів. Надводні кораблі розташовуються на відстані один від одного, що дорівнює 1,75 дальності дії гідроакустичного спостереження, створюючи таким чином суцільне кільце спостереження.

Американські стратеги небезпідставно вважають сучасні АУГ практично невразливими для противника. І ця думка дійсно обґрунтована з огляду на ефективність захисних засобів АУГ та технологічний рівень озброєння.

Олександр ЗАВТОНОВ

ДУМКА ЕКСПЕРТА

Позаштатний співробітник Військово-морської академії США м. Анаполіс Олександр Мандель:

«У будь-яких сил, які спробують напасти на авіаносці групи, фактично немає шансів. Насамперед слід враховувати загальне зменшення кількості військової сили, наприклад, такої сукупної маси техніки та озброєння, яка була в Радянського Союзу, зараз немає ні в кого, зокрема й у Росії. Водночас слід відмітити суттєвий прогрес у розвитку радіоелектронного, ракетного й іншого озброєння американських авіаносців та кораблів прикриття.

Звичайно, є чимало зразків ракетного озброєння із протикорабельними можливостями. Втім, і тут виникає головна проблема всіх засобів ураження – захоплення цілі, адже для наведення потрібно дотриматися складного ланцюга передачі даних. А з урахуванням технологічного панування американців у космосі навряд чи хтось дозволить таке цілевказання здійснити. І якщо вже дійде до реального протистояння з таким противником, то найімовірніше, що всі засоби наведення будуть пригнічені ще на початку конфлікту.

В кінці XIX – на початку XX сторіччя, коли Британія панувала у світовому океані, в англійців існував так званий дводержавний стандарт. Вважалося, що британський флот мав перевершувати два наступні після нього за рангом флоти. На той час це було гарантією суцільного панування на морі. Тож ситуацію, яку ми спостерігаємо нині, можна назвати унікальною у світовій флотській історії, бо це мультидержавний стандарт. Тобто той флот, який мають США з їхніми авіаносними ударними групами, перевершує не наступні два після нього, а всі флоти країн світу разом».

РОЗУМНІ АНТИРОСІЙСЬКІ САНКЦІЇ В ДІЇ

ПІСЛЯ ТОГО ЯК МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ США ЗАПРОВАДИЛО АДРЕСНІ САНКЦІЇ СТОСОВНО РОСІЇ, СТАЄ ЗРОЗУМІЛО, ЩО ВАШИНГТОН ЗАВДАВ МОСКВІ УДАРУ ПО НАЙБОЛЮЧІШОМУ МІСЦЮ

Лакмусовим папірцем ефективності застосованих санкцій стали новини на початку минулого тижня про обвалення Фондового ринку Росії на 11,4% та падіння рубля відносно долара на 4,5%. Російські ринки, котрі донедавна багато які інвестори вважали безпечними та надійними для великого бізнесу, опинилися у владі Мінфіну США. Запровадження економічних санкцій стало його найсуворішим кроком. Експерти американського CNBC зазначають: «Нові санкції стали сигналом щодо того, що жоден олігарх не зможе уникнути економічного покарання за участь у передбачуваних злочинах проти США»

Міністерство фінансів США вперше справді показало зуби Росії, тож виникають питання, як Росія реагуватиме та що буде далі.

Особливо потужна складова санкцій торкнулася семи російських олігархів, 12 підприємств і 17 урядовців, яких було включено в Список осіб особливих категорій і заборонених осіб (SDN) Мінфіну США. Вона передбачає заморожування їхніх американських активів і заборону для американських фізичних осіб і компаній на ведення бізнесу з фігурантами списку.

Алюмінієва компанія «Русал» подешевшала вдвічі, а глобальні депозитарні розписки його компанії EN+ подешевшали на 40,16%. Державний «Сбербанк», який вважають барометром стану російської економіки, загалом подешевшав на 17%. Як зауважують фахівці британського The Guardian, зазнав також падіння «Євраз»: якції сталеливарної компанії, яку контролює Роман Абрамович, подешевшали майже на 15%. На 18% упали акції гірничорудної компанії «Поліметал».

Проблеми також виникли й у компанії «Гленкор», одного з найбільших у світі постачальників енергетичних сировинних товарів і ресурсів. Акції «Гленкору», який є одним із найбільших інвесторів «Русалу» та покупців його алюмінію, упали на 3,4%.

Водночас фахівці зауважують, що деякі російські підприємства й бізнесмени, які довгий час були каналами для потоків західних інвестицій у країну, нині стикаються з найжорсткішими обмеженнями щодо доступу на міжнародні ринки. Різке падіння цін на російські активи відображає побоювання, які наростають, адже наступним може бути хто завгодно. Та ще й без будь-яких попереджень. Зокрема один із західних аналітиків зазначає: «Якщо можна запровадити санкції проти «Русалу», то в наступний список санкцій може потрапити будь-яка інша російська компанія, організація або олігарх».

І справді останні обмежувальні заходи для багатьох стали несподіванкою.

Поки що Кремль відповів на це заявою, визнавши існування на ринку «сильних негативних тенденцій» і пояснивши їх «емоційними наслідками» санкцій, додавши, що «згодом буде певне коригування».

Попри те, що нові санкції було оголошено через злочинну діяльність Росії в усьому світі, включно з воєнною агресією в Україні й участю у війні в Сирії та кіберзлочинами й втручанням у вибори США, усі претензії на свою адресу Кремль заперечує.

Однак фахівці зауважують, що уряд США продемонстрував упевненість у тому, що буде завдано несподіваних прицільних ударів по російських компаніях будь-якої миті, спираючись саме на загальні претензії до Росії. І є моральні аргументи на користь антиросійських санкцій.

Зокрема фахівці американського видання The New Yorker зазначають, що традиційно санкції проти Росії існують у кількох різних категоріях, і кожна з них відображає свою теорію про Росію та світ у цілому.

Одна така категорія — це висилання дипломатів. Близько 30 країн видворили російських представників у відповідь на отруєння в Британії нервово-паралітичною речовиною колишнього російського шпигуна та його дочки. Ці видворення було представлено як символічні каральні жести та оборонні заходи.

Друга категорія санкцій належить до торгово-економічних відносин. Їх можна розділити на стратегічні та каральні. Свого часу адміністрація Обами запровадила санкції у відповідь на російське вторгнення в Україну й назвала їх стратегічними заходами, мета яких — змусити Кремль змінити свою «неприйнятну поведінку».

Водночас експерти зауважують, що епоха Обами й епоха Трампа можуть здаватися абсолютно різними, але і в той, і в нинішній час США виходили з припущення про те, що Росію методами примусу або залякування можна змусити поводитися інакше. Та російська реакція на санкції — це незмінно або байдужість, або відповідні санкції, які призводять до ще більших страждань і негараздів російського населення. Навіть сама ідея про те, що економічні труднощі підривають владу Путіна, є помилковою. Важкі часи добрі для самовладдя, а Путін майстерно використовує економічне невдоволення, зміцнюючи базу своєї народної підтримки.

«Нові санкції стали сигналом щодо того, що жоден олігарх не зможе уникнути економічного покарання за участь у передбачуваних злочинах проти США»

Третю категорію санкцій у політичних колах називають розумними санкціями, які ґрунтуються на більш тонкому світогляді та які спрямовано на послаблення путінської системи зсередини. Одна з теорій розумних санкцій виходить із того, що, коли на російську еліту досить сильно натиснути, вона збунтується проти Путіна. Але фахівці переконані, що ця теорія свідчить про цілковите нерозуміння того, як функціонує путінська мафіозна держава. Путін — патріарх, який перебуває в центрі клану, в якому кожен член залежить від нього, бо має завдяки йому гроші й особисту безпеку. Це не ті умови, коли може виникнути бунт. Однак точкові санкції насправді підривають владу Путіна як єдине джерело добробуту еліти, бо їх спрямовано проти статусу патріарха.

І оголошені нові санкції належать саме до цієї категорії. Якщо вимірювати їх близькістю до Путіна й розмірами статків, які постраждають, то це, безсумнівно, найсуворіші санкції з-поміж тих, які коли-небудь запроваджували проти російських багатіїв.

Західні аналітики переконані, що російський режим скоює політичні вбивства, веде війни, порушує норми міжнародного права та закони інших країн по всьому світу й цілком успішно втягує у свої злочини країни Заходу, використовуючи їхні фінансові мережі та збільшуючи їхню залежність від експорту своєї нафти й газу (передусім ідеться про країни Європи). Санкції треба вважати виправданими не тому, що вони стратегічно ефективні або розумні, а тому, що з моральної точки зору причетність до підтримки путінізму жахлива та огидна.

Підготував Вадим КОВАЛЬОВ

В УКРАЇНІ ОБГОВОРЮЮТЬ ПЕРЕЛІК САНКЦІЙ СТОСОВНО РОСІЇ

«Зараз спільно з нашими партнерами — США ми працюємо щодо персональних санкцій представників великого капіталу РФ, так званих олігархів. Це компанії або групи, які сьогодні будують Керченський міст на окупованій території, це групи, які фінансують оборонну промисловість Росії — «Альфа-банк», «Альфа-груп», — сказав народний депутат із фракції партії «Блок Петра Порошенка», секретар Комітету з питань національної безпеки та оборони Іван Вінник, повідомляє Укрінформ із посиланням на пресслужбу БПП.

Також мова йде про компанії, наближені до «Роснефти», компанії, які будують «Північний потік-2». Ідеться й про людей, які відверто втручалися у виборчий процес у США, тощо, зауважив політик.

За його словами, Україна наразі діє спільно з партнерами в справі запровадження відповідних персональних санкцій щодо цих осіб та їхньої власності, яку вони мають також і в Україні.

«Так, активи, які належать Дерипасці або Фрідману, зокрема Миколаївський глиноземний завод, «Альфа-банк» та інше, не можна буде виводити з України, продавати, змінювати їхню форму власності доти, доки ситуацію з російською агресією не буде врегульовано», — наголосив парламентарій.

Вінник також повідомив, що має бути засідання РНБО, на якому обговорюватимуть зміст, форму й перелік санкцій, юридичних і фізичних осіб, стосовно яких Україна запроваджуватиме певні обмежувальні заходи.

«Отже, буде ухвалено рішення РНБО, яке буде оформлено в указі Президента та буде обов'язковим до виконання виконавчій гілці влади», — резюмував політик.

Як повідомляли раніше, санкції, за словами Президента, «буде максимально гармонізовано з рішенням уряду США, і безумовно до складу санкцій буде залучено й пана Дерипаску та інших олігархів, які на сьогоднішній день є ключовими учасниками російських процесів, зокрема і щодо активної роботи в Криму, і щодо постачання зброїними силам РФ, і, звісно, реакція України буде дуже швидкою та рішучою».

Кожна війна завершується миром. З настанням його люди беруться до відновлення всього, що постраждало від військового конфлікту. Його наслідки на Донбасі позначилися на долях мільйонів людей, стані економіки, інфраструктури краю. За період бойових дій знищено багато підприємств, шахт, заводів, будинків, шкіл, мостів, десятки кілометрів залізничних і автомобільних шляхів. Загальні збитки, завдані окупованим територіям, становлять мільярди доларів.

Відновлення Донбасу потребуватиме також значних коштів, які потрібно буде спрямувати на очищення його території від вибухонебезпечних предметів, якими вона рясно нашпигована. Окрім того, виникне потреба розв'язання проблеми техногенного характеру, які нині створюють небезпеку для життя людей шахтарського краю.

Цей терикон — реальна загроза для екології

ЕКОЛОГІЧНІ «МІНИ» ДОНБАСУ

ВІДНОВЛЕННЯ РЕГІОНУ ПОТРЕБУЄ НЕ ЛИШЕ РОЗВ'ЯЗАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОБЛЕМ ЛЮДЕЙ, А Й РОЗМІНУВАННЯ ТЕРИТОРІЙ, ЗНЕСЕННЯ СТАРИХ ТЕРИКОНІВ, ПЕРЕРОБКИ ШАХТНИХ ВОД

РУКОТВОРНІ «ВУЛКАНИ» ЗДАТНІ ДО ВИВЕРЖЕНЬ

У травні 1966 року я дізнався, як у місті Димитрові вибухнув терикон, який своєю породою накрив селище Нахалівка. Тоді загинуло до 60 мешканців. Усе, що було пов'язано з тим лихом техногенного характеру, засекретили. Причина зрозуміла: на той час лише у Донецькій області налічувалося 580 териконів. Майже 120 з них горіли, температура в їхньому «нутрі» сягала тисячі градусів. Коли в жерло такої конусоподібної гори потрапляють дощові зливи, стаються виверження «вулканів». Наприклад, раніше вибухнув терикон на донецькій шахті №7 «Трудівська», а ще відбувся зсув терикону копальні, на якій я свого часу працював. На щастя, в тих випадках ніхто не постраждав.

Причини техногенних небезпек, що виходять від шахтних териконів, дослідив доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри Національного гірничого університету, директор НДІ гірничої механіки ім. М.М. Федорова Борис Грядущий.

Температура в центрі териконів, що горять, сягає понад тисячу градусів. Коли в жерло такої конусоподібної гори потрапляють дощові зливи, стаються виверження «вулканів»

Він стверджує: якщо ви бачите терикон заввишки 50 метрів і з конусом нагорі, знайте, що він може вибухнути. Учений поділився спогадами про трагедію в Димитрові, свідком якої він був. У перші дні травня 1966 року йшли сильні дощі. Злива спровокувала зсув частини породного відвалу. Коли його маса у кілька сотень тонн сповзла з терикону, відкрилося його жерло, куди потрапила дощова вода. Від зіткнення її з високою температурою горіння сталося в повному сенсі виверження рукотворного «вулкану».

Після трагедії у Димитрові 1966 року уряд зробив певні висновки. Зокрема було започатковано програму відселення людей за 100–300 метрів від териконів. Окрім того, створено 40 трестів, управлінь для рекультивації рукотворних гір, гасіння загорянь у них. Передбачалося широко використовувати досвід Німеччини, Польщі, Бельгії. У цих країнах позбавилися териконів шляхом використання породи для укріплення гірничих виробітків. В Україні її почали використовувати для будівництва автомобільних шляхів. Саме в такий спосіб ліквідували понад 10 териконів навколо мого шахтарського селища в Донецьку вже за роки незалежності України.

На жаль, нині розв'язання цієї проблеми через бойові дії майже зупинилося. Хоча сотні старих териконів досі містять техногенну небезпеку. Ті з них, які горять, отруюють небезпечними газами довкілля. Отже, проблему рекультивації та переробки породи доведеться долати в ході відновлення Донбасу.

ШАХТНІ ВОДИ ОТРУЮЮТЬ РІЧКИ, РУЙНУЮТЬ ГІРНИЦЬКІ СЕЛИЩА

Не менш актуальною є проблема шахтних вод. Через закриття багатьох копалень призупинили відкачування шахтних вод. Але вони знайшли вихід на поверхню, витіснили з вугільних пластів метан та інші гази і підтопили значні території навколо шахт, які не працюють. Потрапляючи до річок, шахтні води щорічно залишають у них тонни різноманітних шкідливих солей.

Свого часу вчені кафедри геополітики та раціонального природокористування Дніпровського національного університету обстежили басейн річки Самара. Вони дослідили, що навколишні шахти щорічно скидають у неї понад 700 мільйонів кубічних метрів води. Водночас науковці розробили методику очищення шахтних вод. Вони запропонували створювати ставки-накопичувачі, в яких вода буде відстоюватися і позбавлятися шкідливих речовин. Відстоявшись у них, шахтні води з часом стали придатні для поливу сільськогосподарських угідь. А на шляху до водосховища у Карлівці вони очищувалися настільки, що використовувалися для забезпечення навколишніх населених пунктів питною водою.

На жаль, в регіоні є шахти, проблеми навколо яких вкрай загострилися. Зокрема до таких належить копальня «Юний комунар» у Донецькій області. Протягом 1959–1979 років тут відбулося 235 випадків викидів метану і вугільної суміші. У 28 з них були людські жертви. Тому було вирішено «запечатати» газ у вугільних пластах. Зробили це 1979 року за допомогою… атомного пристрою потужністю 0,2–0,3 кілотонни, який підірвали на глибині понад 900 метрів. 2002 року копальню закрили як неперспективну, але шахтні води відкачували. А минулого року виникла вкрай небезпечна ситуація. Шахтні води піднялися на поверхню і винесли наслідки того секретного експерименту. Як нещодавно повідомило Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України, у ході лабораторних досліджень у шахтній воді виявлено радіонукліди. Наявність їх, а також солей значно перевищує гранично допустимі рівні.

Володимир ЧІКАЛІН

В ОРДЛО ТРИВАЄ АКТИВНИЙ ПРОЦЕС РОЗКРАДАННЯ МАЙНА ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ШАХТ

За оперативною інформацією групи «Інформаційний спротив», на окупованих територіях Луганської та Донецької областей триває активний процес розкрадання майна державних підприємств та шахт. Зокрема цуплять насосне обладнання, що призводить до забруднення джерел питної води і збільшує ризики виникнення екологічної катастрофи.

До речі, торік самі окупанти визнали цю проблему, але тільки в частині діючих підприємств, що належать до такого собі «Міністерства природних ресурсів та екологічної безпеки ЛНР». Воно відрапортувало про те, що на окупованій території Луганської області 47 підприємств (здебільшого шахти) скидають забруднені води у водойми. Аналогічна ситуація спостерігається і на території, контрольованій «ДНР», наприклад, у Горлівці, де водовідведення на шахтах не здійснюється через розкрадання насосного обладнання та кабелів живлення. Нині забруднена вода з великою концентрацією солей уже зробила непридатними до споживання більшість джерел питної води. А кількість підтоплених підвалів у багатоквартирних забудовах і приватному секторі стрімко зростає. Крім цього, в підвальних приміщеннях міста фіксується висока концентрація метану та інших газів, що може призвести до вибуху. При цьому місцева окупаційна влада та її «силові структури» не зацікавлені в запобіганні руйнівним процесам, оскільки задіяні у схемах «дерибану».

ПОСОЛЬСТВО США В УКРАЇНІ ЗАНЕПОКОЄНЕ НАМІРАМИ БОЙОВИКІВ ЗАТОПИТИ ШАХТУ, ДЕ БУВ ПІДІРВАНИЙ ЯДЕРНИЙ ЗАРЯД

«Занепокоєні повідомленнями про забруднення радіоактивними відходами, спричинене поплічниками Росії на Донбасі. Це великий ризик для здоров'я людей і навколишнього середовища. Росія має припинити конфлікт, це покращить життя мешканців Донбасу», — йдеться в повідомленні.

Спеціальна моніторингова місія ОБСЄ в Україні повідомила, що бойовики планують в окупованому населеному пункті Бунге вимкнути насоси на шахті «Юнком», в результаті чого шахта буде поступово затоплена. Про це прес-служба посольства повідомила у Twitter.

Юлія Вотчер зі своїми друзями-військовослужбовцями

ВІДЕОКАМЕРИ ВІД «МОЛЬФАРА» ДОПОМАГАЮТЬ НАШИМ БІЙЦЯМ КРАЩЕ БАЧИТИ ВОРОГА

ВОЛОНТЕРИ З ВІННИЦІ ВЖЕ МАЙЖЕ ЧОТИРИ РОКИ ВСІЛЯКО ПІДТРИМУЮТЬ УКРАЇНСЬКЕ ВІЙСЬКО НА СХОДІ КРАЇНИ

Сімдесят поїздок у район антитерористичної операції на найнебезпечніші опорні пункти та позиції має на своєму рахунку шістдесятисемирічна волонтерка з Вінниці Юлія Луківна Вотчер. Вона — президент громадської організації «Мольфар»

Коли почалася війна, Юлія Луківна зібрала навколо себе небайдужих людей. Досвід організації медичної й волонтерської допомоги під час Майдану та наявність друзів, котрі щиро хотіли підтримати й допомогти армії, значно полегшили справу. Вона та її однодумці створили громадську організацію та вже в травні 2014-го вперше поїхали на Схід держави з допомогою. Одягали, екіпірували, забезпечували ліками друзів із Майдану, які пішли добровольцями в Національну гвардію, а згодом стали допомагати й армійським підрозділам. Під Слов'янськом волонтерка вперше потрапила під ворожий обстріл на одному з блокпостів. А було їх у жінки за майже чотири роки поїздок на Донбас чимало.

Якось улітку бус «Мольфарів» прибув на околицю Авдіївки, у район колишніх дачних будиночків. Була гарна літня погода, стояла тиша, просто неймовірна для цих місць. Аж раптом цю тишу розірвав специфічний різкий звук міни на підльоті. Перша поцілила за будинок, осколками посікло дверцята волонтерського авто. Усі миттєво кинулися в укриття. На щастя, підвал був неподалік. А міни лягали вже зовсім поруч.

— Міцні стіни укриття дрижали внаслідок вибухів, але бійці зберігали спокій, бо не раз перечікували тут потужні обстріли. Їхній спокій передавався й мені, — згадує той епізод Юлія Луківна.

Обстріл закінчився раптово, як і почався. Тишу, що настала після цього, різко перервав крик із вулиці: «Поранений у дворі, терміново потрібна допомога!»

— Цей епізод назавжди закарбувався в моїй пам'яті. Я дивилась на обличчя хлопців. Зовсім молодий солдат, котрий сидів ближче до дверей, миттєво вискочив із підвалу на допомогу, — ділиться спогадами волонтерка.

Вінницька громадська організація «Мольфар» — це потужний колектив однодумців, що має свої філії в Києві та Броварах. Члени організації започаткували кілька цікавих і перспективних проектів.

Один із них — «Око «Мольфара», завдяки якому на окремих ВОПах установлено сучасні камери відеоспостереження. За допомогою цих пристроїв бійці обізнані з обстановкою в зоні відповідальності своїх підрозділів, вони фіксують майже кожен крок ворога на значній відстані. Двадцять чотири комплекти камер передано підрозділам на передових позиціях, а також тепловізійний прилад типу «Сова», який установлюють під час стрільби зі стрілецької зброї на планку Пікатінні, що збільшує в рази ефективність його використання в нічний час. Наразі завершено роботу із введення в дію комплексу типу «Кажан», який дає змогу спостерігати за ворогом удень і вночі на відстані до двох кілометрів. Один із таких комплектів нещодавно встановлено на передових позиціях у районі Світлодарської дуги.

Також добре відомий волонтерський проект «Кухня «Мольфара», у рамках якого готують домашні страви для чергової поїздки Юлії Луківни та її однодумців на Схід країни.

— Не порівняти сьогоднішній рівень забезпечення підрозділів із тим, що був у перші роки бойових дій. Але ми несемо бійцям відчуття дому, передаємо любов і вдячність від небайдужих людей, які готують ці страви, — каже волонтерка.

Дуже важливим напрямком у діяльності волонтерської організації є проект «Сузір'я «Мольфара». Це передусім заходи сімейно-психологічного спрямування, соціальної реабілітації не лише ветеранів АТО, а й сімей військових. Солдат на війні змінився, і, повернувшись додому, він не завжди знаходить порозуміння з найближчими та найдорожчими людьми — батьками, дружиною й дітьми. Виникають проблемні та складні ситуації. Координаторка проекту Ольга Пінаєва, викладачка одного з вінницьких вишів і волонтери-психологи активно працюють у цьому напрямку. Ветеранів усіляко заохочують до вступу в навчальні заклади для здобуття освіти й спеціальності. Це дає змогу вчорашнім бійцям скоріше адаптуватися в мирному житті.

Стреси та втома, звісно, не додають здоров'я. Минулого року Юлія Луківна перенесла серйозну операцію. Але найважче для неї — утрачати друзів, до яких прикипіла всім серцем. Багатьох бійців із тих, кому допомагала ця мужня й добра жінка, уже немає серед живих. Вони загинули, захищаючи свою рідну землю…

Двадцять чотири комплекти камер передано громадською організацією «Мольфар» підрозділам на передових позиціях. За допомогою цих пристроїв бійці фіксують майже кожен крок ворога на значній відстані

— Пам'ять про цих хлопців дає мені сили продовжувати започатковану справу, здійснювати інші проекти. А їх іще чимало. Це і пошиття спеціальних комбінезонів для механіків-водіїв, випробування яких успішно здійснено в одному з підрозділів морської піхоти, і переобладнання автомобілів із підвищеною прохідністю для потреб військових, і виготовлення безпілотників. І, звісно ж, постійне удосконалення камер спостереження. Ми робимо все заради одного — нашої перемоги над ворогом і щасливого майбутнього України, — стверджує Юлія Луківна.

Сергій ЖМУРКО

СТАРОКОСТЯНТИНІВЦІ ПЕРЕДАЛИ НА ПЕРЕДОВУ МАЙЖЕ СІМ ТИСЯЧ КВАДРАТНИХ МЕТРІВ МАСКУВАЛЬНОЇ СІТКИ

Майже сім тисяч квадратних метрів украй потрібних на фронті маскувальних сіток виготовлено за роки війни руками волонтерського підрозділу Громадської організації «Учасники АТО міста Старокостянтинова», який очолює Оксана Бабенко.

З першого дня бойових дій на Сході України волонтери цього об'єднання активно долучилися до надання необхідної допомоги Збройним Силам України. Крім маскувальних сіток і кікімор для снайперів, вони постачають бійцям різноманітні ліки, продукти харчування, електричне устаткування тощо.

Самовіддані люди працюють після роботи й у вихідні. А їхня шляхетна мета — якомога більше та корисніше допомогти мужнім українським воїнам на передовій.

Сергій ЖМУРКО

НА ХАРКІВЩИНІ КРАСНОКУТСЬКІ СІЛЬГОСПВИРОБНИКИ ПОДАРУВАЛИ 92-й БРИГАДІ ВАНТАЖІВКУ ЗіЛ-131

Цю почесну місію виконав голова Краснокутської районної державної адміністрації Олексій Белоцький.

— Ми добре розуміємо, що нашій армії потрібна підтримка і всіляка допомога, особливо в сьогоднішніх умовах, — зазначив очільник району. — І це в першу чергу стосується бойових частин, зокрема нашої 92-ї бригади, яка постійно залучається до виконання завдань на Донбасі. Тому ми порадилися з членами Спілки сільгоспвиробників Краснокутського району та іншими небайдужими людьми і вирішили, що повинні допомогти із найнеобхіднішим — технікою. Так і вирішили спільними зусиллями подарувати військовикам вантажівку ЗіЛ-131. До речі, це не перший автомобіль, який наш район передає Збройним Силам України. Впевнений, що й не останній.

Дмитро ГОРБУНОВ

«БУДЬ-ЯКИЙ ВЕТЕРАН АТО МОЖЕ ЗВЕРНУТИСЯ ДО НАС. МИ ДОПОМОЖЕМО»

АСОЦІАЦІЯ ПІДПРИЄМЦІВ ВЕТЕРАНІВ АТО НАБИРАЄ ПОПУЛЯРНОСТІ СЕРЕД АТОВЦІВ, АДЖЕ САМЕ ТУТ ЇМ РОЗ'ЯСНЮЮТЬ, ЯК РОЗПОЧАТИ ВЛАСНУ СПРАВУ З НУЛЯ

Асоціація підприємців ветеранів АТО (АПВА) нещодавно запустила інформаційну кампанію з популяризації соціального підприємництва серед ветеранів АТО як методу виходу з кризи в умовах збройного конфлікту в країні. Його вже підтримав Фонд «Східна Європа», уповноважений Президента України з питань реабілітації учасників АТО Вадим Свириденко та МЗС Німеччини.

Засновниками Асоціації підприємців ветеранів АТО стали шестеро ветеранів, яких очолив голова організації Леонід Остальцев, відомий за проектами Veterano Pizza та Veterano Coffee.

Ветеранів, які хочуть розпочати власний бізнес, підприємці — члени АПВА безкоштовно навчатимуть, як досягти успіху

— Кожен із нас є підприємцем. Ми намагаємося допомагати іншим учасникам АТО й хочемо популяризувати цю тему, показати іншим ветеранам, що підприємництво — це круто. **Багато з тих, котрі були на війні, повертаючись додому, хочуть приносити користь, допомагати людям, тож підприємництво для них є дуже класною можливістю.** Вони зможуть не лише самі зароблятити, а й створювати нові робочі місця, — упевнений Леонід Остальцев.

ПРИНЦИПИ АСОЦІАЦІЇ ПІДПРИЄМЦІВ ВЕТЕРАНІВ АТО

— Нам ніхто нічого не винен.

— Працюємо максимально чесно відповідно до законів, бо це правильно.

— Заробив сам — допоможи іншим.

У рамках інформаційної кампанії з популяризації ідеї соціального підприємництва серед ветеранів АТО передбачено мотиваційні ролики, білборди в Києві, Дніпрі, Одесі, Львові, Житомирі, Миколаєві, Рівному та Івано-Франківську. Але головним є те, що ветеранів, які хочуть розпочати власний бізнес, підприємці — члени АПВА безкоштовно навчатимуть, як досягти успіху.

— Будь-який ветеран, який хоче розпочати власну справу, може звернутися до нас і ми допоможемо, — зауважує Леонід Остальцев.

Новий проект АПВА з популяризації соціального підприємництва передбачає, що ветеран, займаючись улюбленою справою, зможе підтримати країну, створивши додаткові робочі місця та сплачуючи податки. Крім того, в АПВА важливими є ідеї соціально відповідального бізнесу — надання робочих місць інвалідам, підтримка членів сімей загиблих і постраждалих унаслідок бойових дій.

ПРИКЛАДИ ЛЮДЕЙ, ЯКІ, ПОВЕРНУВШИСЬ ІЗ ВІЙНИ, РОЗПОЧАЛИ ВЛАСНИЙ БІЗНЕС

Володимир Шевченко — власник кав'ярні Veterano Coffee:

— У 2015-2016 роках служив у десантно-штурмовій бригаді. Займався бізнесом із 18 років, тож для мене звична річ — відкривати щось своє. Через три тижні після демобілізації я прийшов до Леоніда, і попросив, щоб він мене взяв на будь-яку роботу, бо хотів ізсередини подивитися, як працює його бізнес. Так я став піцейолою і пропрацював там три місяці, а потім відкрив свою кав'ярню. За півтора року я проконсультував 1500 хлопців, але реально власну справу розпочали п'ятеро. Люди не розуміють, що для здійснення своєї мрії часто потрібно набагато менше, аніж їм здається.

Олександр Матяш — власник торговельної марки Regata Club:

— До війни був виконавчим директором фірми, яка продавала запчастини до трамваїв і тролейбусів. Служив у батальйоні «Київщина». Пішов на фронт добровольцем 2014 року й прослужив там 14 місяців. А повернувшись, розпочав власну справу — бізнес із пошиття чоловічої білизни та заснував торговельну марку Regata Club. Бійцям, які повернулися з передової, раджу не йти до когось у найми, а починати займатися власною справою.

Дмитро Крикун — власник кабінету для масажу «Кіборг-Масаж»:

— Воював у складі 95-ї бригади. Повернувся з фронту з пораненнями, і в період реабілітації серйозно замислився над тим, щоб і самому допомагати тим, хто опинився в подібній ситуації. Відчув проблеми зі здоров'ям і зрозумів, що допомоги потребують й інші хлопці. Я звернувся до проекту «Воїну — гідна праця», бо там пропонували ветеранам безкоштовні масажні курси. Мені сподобалося, і я вирішив розпочати власну справу. Нині роблю практично безкоштовний масаж для ветеранів АТО й членів родин загиблих.

ДОНЬКА ЗАГИБЛОГО ДОБРОВОЛЬЦЯ ПЕРЕМОГЛА В КОНКУРСІ ЕСКІЗІВ МОНУМЕНТА УЧАСНИКАМ АТО

16-річна донька загиблого на Сході України добровольця Володимира Ложешнікова Дар'я перемогла в Черкаському міському конкурсі з розробки концепції меморіального комплексу пам'яті учасників АТО. Її ескіз під назвою «Незламні духом» комісія підтримала переважною більшістю голосів. Установлять майбутній пам'ятний знак у Черкасах на площі Слави (поруч із вулицею Хрещатик), повідомляє інформаційно-аналітичне видання «Провінція».

Як інформують у міськраді Черкас, загалом за час проведення конкурсу в мерію надійшло п'ять проектних пропозицій (конкурс тривав два з половиною місяці). Три з них — од відомого українського скульптора Владислава Димйона, ще одну створили у співавторстві Роман Турецький та Микола Дзецін. Вони кажуть, що у своїх роботах намагалися відобразити весь трагізм подій на Сході нашої держави й водночас героїзм українських захисників.

Найбільше конкурсну комісію вразив проект 16-річної Дар'ї Ложешнікової, батько якої загинув у Донецькій області. Дівчина узяла собі за мету відобразити атовця як мужнього й сильного представника патріотів різного віку.

Меморіал, за задумом Дар'ї, становитимуть три скульптури. На передньому плані композиції — скульптура «Воїн-захисник». Це збірний образ сучасного воїна в повному екіпіруванні. Його обличчя частково закрито балаклавою, це може бути і юнак, і літній військовий. Мати побачить у ньому сина, дружина — чоловіка, діти — батька.

За його спиною дівчина пропонує встановити скульптуру «Дерево життя», яке символізує безсмертя, нескінченність життя,

Проект меморіального комплексу пам'яті учасників АТО в м. Черкаси

а ще — структуру роду (коріння — це минуле, витоки, стовбур — сучасне, крона — майбутнє покоління).

Поруч із «Деревом життя» — дві стели із червоного каменю. На трьох їхніх зовнішніх сторонах викарбувано імена воїнів, які віддали своє життя за сучасну Україну.

А от із другого боку «Дерева життя», за проектом Дар'ї, — ще одна скульптура — «Воїн із мечем». Спираючись на меч, воїн став на коліно. Він — це народ, який підтримує своїх захисників.

— У цьому ескізі відображено всі мої почуття, і от в один момент я відобразила їх на папері, — пояснює дівчина.

Дар'я Ложешнікова говорить, що, коли малювала, згадувала свого батька Володимира. У серпні 2014-го він зазнав поранення під Іловайськом і помер у полоні, так і не діставши медичної допомоги.

Матеріали сторінки підготувала Олена КРУГЛЄНЯ

ЧОРНОШЛИЧНИКИ БИЛИ ВОРОГА, СІЮЧИ ПАНІКУ ГАСЛОМ «УКРАЇНА АБО СМЕРТЬ!»

100 РОКІВ ТОМУ ВІДБУВСЯ ПОХІД ГРУПИ АРМІЇ УНР НА КРИМ ІЗ МЕТОЮ ВИЗВОЛЕННЯ ПІВОСТРОВА ВІД БІЛЬШОВИКІВ

У День незалежності 72-й окремій механізованій бригаді присвоєно ім'я славетних кіннотників 1918–1920 років — Чорних Запорожців, які сто років тому здобули блискучу перемогу над більшовицькими окупантами в Криму

У квітні 1918 року, за наказом військового міністра УНР Олександра Жуковського, із частин Запорізького корпусу було сформовано Кримську групу Армії УНР під командуванням підполковника Петра Болбочана. Перед групою поставили стратегічне завдання: випереджаючи німецькі війська, визволити Крим від більшовиків. Кінцевим пунктом воєнної операції мав стати Чорноморський флот, розташований у Севастопольській бухті, який планували включити до складу збройних сил УНР. Групі Петра Болбочана під час операції належало також заволодіти військовим майном таврійських портів.

Поряд із часовим фактором був урахований і психологічний. Готуючи наступ, П. Болбочан зробив усе можливе, щоб дезорієнтувати більшовиків

Полк Чорних Запорожців було започатковано в лютому 1918 року, саме тоді у 2-му пішому курені, яким керував Болбочан, з'явилася команда з 50 кінних розвідників, які називали себе болбочанівцями. Після визволення Києва й Полтави Запорізький загін став значно поповнюватися добровольцями, і невдовзі розвідницька команда перетворилася на кінну сотню. Треба зазначити, що Чорними Запорожцями вояки почали називатися лише з березня 1919 року, після призначення командиром полку Петра Дяченка. І все ж таки сміливих і відважних козаків ветерани описували як справжніх болбочанівців. Ці вершники здобули славу лиховісних воїнів, нещадних, відчайдушних і непримиренних. Чорношличники били ворога, сіючи паніку, одягнуті в чорні шлики, чорні жупани, із чорними прапорцями на списах, на яких було написано «Україна або смерть!».

Славетні вершники визволили від більшовиків міста Харків, Катеринослав (нині — Дніпро) та Олександрівськ (нині — Запоріжжя).

До складу Кримської групи увійшли 2-й Запорізький полк, 1-й кінний полк імені Костя Гордієнка, інженерний курінь, кінно-гірський гарматний дивізіон, три польові батареї та одна гаубична, автопанцирний дивізіон й два бронепотяги.

Блискавична військова операція, яку здійснив підполковник Болбочан на Сиваші, стала не тільки запорукою успіху майбутньої Кримської операції,

Блискавична операці П. Болбочана зі звільнення Криму

а й уберегла Кримську групу від значних утрат особового складу. Поряд із часовим і технічним факторами було враховано психологічний. Готуючи наступ, штаб зробив усе можливе, щоб дезорієнтувати більшовиків і позбавити їх можливості дістати інформацію про справжній стан речей на фронті. У ніч проти 22 квітня 1918 року перша сотня 2-го Запорізького полку під командою сотника Зелинського на мотодрезинах швидко переїхала замінований міст через Сиваш і дезактивувала вибухівку. За вояками посунули два бронепотяги. Більшовики, не сподіваючись такого наскоку, не встигли розпочати оборону переправи. Українські бронепотяги доїхали до лінії ворожих окопів і гарматним та скорострільним вогнем посіяли паніку серед червоних. Зелинський зі своєю сотнею кинулися до окопів й остаточно змусили більшовиків залишити позиції. 2-й полк, який на той час уже перейшов міст, зайняв ворожі укріплення.

Варто зазначити, що перекопські укріплення було дуже добре оснащено далекобійною та важкою артилерією, яку більшовики спеціально зняли із севастопольських фортів і встановили на помостах. Облога таких укріплень могла тривати не один місяць і призвести до великих людських утрат, якби не план обходу основних позицій ворога з боку Сиваша, який розробили Петро Болбочан та його штаб.

Увечері 22 квітня 1918 року Кримська група з боєм захопила Джанкой, першу вузлову станцію в Криму, що дало змогу розгорнути подальший наступ. Тут зосередилися всі сили похідної групи й почали трьома частинами просуватися далі: перша частина (піхота, автопанцирники та артилерія) просувалася східним боком залізниці за маршрутом Джанкой — Сімферополь; друга частина (Гордієнківський полк і кінно-гірський гарматний дивізіон) рушила в напрямку Євпаторії, а третя — попрямувала на Феодосію.

Під час Кримського походу українські війська поповнилися значною кількістю добровольців із Таврії, а також татарськими добровольчими формуваннями. Петро Болбочан мав намір створити з них окрему регулярну частину, проте через домовленості українського уряду з німецьким командуванням був змушений розпустити ці загони.

Головні сили Болбочана було спрямовано на Сімферополь, який визволили вранці 24 квітня 1918 року. Наступного дня Гордієнківський полк визволив Бахчисарай. Проте німецьке військове командування стало висловлювати занепокоєння діями українських військ. Намагаючись стримати їхній наступ, командир 15-ї німецької ландверської дивізії генерал Роберт фон Кош після наказу свого командування став вимагати припинення операцій українських частин.

Петро Болбочан мусив рахуватися з вимогами німецького командування, оскільки воно погрожувало застосувати силу. 26 квітня 1918 року 15-та німецька дивізія за наказом генерала фон Коша оточила всі місця дислокації українських військ та головні стратегічні пункти Сімферополя. Підполковнику Болбочану оголосили ультиматум негайно скласти зброю, залишити все військове майно та, розпустивши добровольчі загони, виїхати з Криму під охороною німецького конвою на правах інтернованого. Пояснюючи причину своїх вимог, генерал фон Кош заявляв, що, згідно з умовами Брест-Литовського мирного договору, Крим не належить до території України.

27 квітня військовий міністр УНР Олександр Жуковський телефоном віддав наказ про негайний відхід українських частин із Криму, який було оголошено в присутності генерала фон Коша. Наказу про місце нового розташування Кримська група не дістала. Після нарад із командиром Запорізького корпусу Зурабом Натієвим було вирішено відійти до Мелітополя.

А вже за два дні в Києві відбувся гетьманський переворот, і замість УНР було проголошено Українську державу гетьмана Павла Скоропадського. Попри вимушене залишення завойованих позицій, Кримський похід Запорізької дивізії став справжнім тріумфом українського війська, продемонстрував його здатність до реалізації складних воєнних операцій, виявив блискучий талант Петра Болбочана як здібного воєначальника. 29 квітня 1918 року кораблі Чорноморського флоту в Севастополі підняли українські національні прапори, командування флоту оголосило про своє підпорядкування українському урядові. За наказом віце-адмірала Михайла Сабліна, усі кораблі, портове майно та укріплення, розташовані на узбережжі, ставали власністю Української держави.

«...В РАДЯНСЬКІМ СОЮЗІ ТИ ЩАСТЯ ЗНАЙШЛА...»

(З ГІМНУ УРСР)

(Продовження. Початок у номерах за 11, 18 січня, 1 лютого та 15 березня 2018 року)

Продовжуємо рубрику публіциста, дипломата й епіграміста Сергія Борщевського «Російська історія — історія експансії». Сьогодні РФ докладає чимало зусиль для розпалювання почуття ностальгії в народів пострадянського простору за начебто ситим і безтурботним життям у колишньому Союзі. Та чи була щасливою Україна в тій «сім'ї»?

25 квітня — «День Муромської ікони Божої матері, яку привіз із Києва благовірний князь Костянтин, аби хрестити племена ідоловірців — мурому», — повідомлено у виданні «Московія» з «Бібліотеки В.С. Черномирдіна». А тепер поміркуймо над цією нібито об'єктивною інформацією. Отже, ідеться про фінське плем'я мурому, яке жило на берегах Оки й жодного стосунку до високорозвиненої та вже давно хрещеної на той час Київської Русі не мало. А «привіз із Києва» в перекладі з алегоричної мови російських істориків означає «поцупив». Так само, як це зробив свого часу Андрій Боголюбський, укравши в жіночому монастирі Вишгорода (звідки 1155 року він утік у Володимир-на-Клязьмі) ікону Богородиці, яка згодом дістала назву ікони Володимирської Божої Матері.

Ця політика привласнення триває не одне століття: і за царату, і за радянської влади, і після розпаду СРСР…

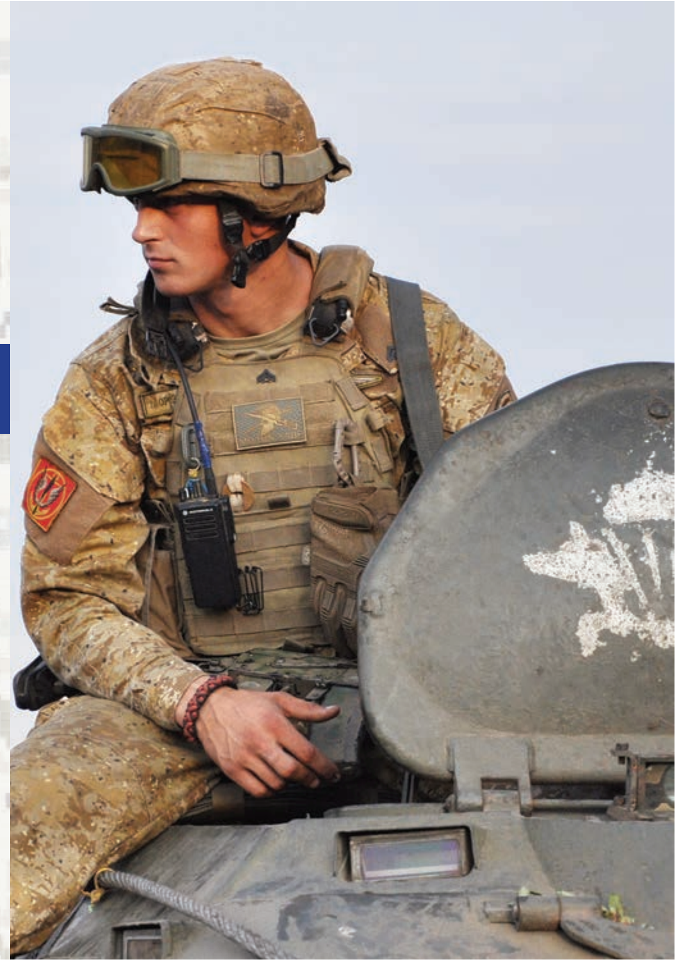
26 квітня 1932 року очільник ЦК КП(б)У С. Косіор у листі до Й. Сталіна зазначав: «У нас є окремі випадки й навіть села, що голодують, одначе то лише наслідок місцевого головотяпства, перегинів, особливо стосовно колгоспів. Усілякі розмови про «голод» на Україні слід категорично відкинути».

Про політику окупаційної московської влади в Україні радянського періоду, зокрема в часи Голодомору 1932–1933 рр., написано чимало. І все-таки важко втриматися, щоб не процитувати оцінку німецьких дипломатів, котра міститься в датованому травнем 1936 року документі під красномовною назвою «Чи українська Україна?», який зберігають в архіві МЗС Німеччини: «Конфлікт набув особливо важкого характеру в час голоду 1932–1933 років, який став наслідком колективізації сільських трударів України. Місцеві функціонери, відчуваючи опір селянства, за наказом із Москви відбирали в голодного населення останні кілограми хліба. Московський центр на чолі зі Сталіним налаштувався на дуже енергійну боротьбу... Українську Україну знищено. Із трохи більше як 30 млн населення, за приблизними підрахунками, п'яту частину (6 млн осіб) утрачено через голодну смерть».

26 квітня 1986 року сталася аварія на 4-му блоці Чорнобильської АЕС, що розділила життя мільйонів українців на «до й після». Відомо, що з 1970 року, коли почалося спорудження станції, в Україні існувала опозиція рішенню Москви побудувати АЕС поблизу Києва. Відомо також, що 4-й блок зводився прискореними темпами до чергового з'їзду КПРС. Радянська влада спочатку намагалася приховати катастрофу, а потім мінімізувати передусім не наслідки, а інформацію про їхні масштаби. Аварія на ЧАЕС розкрила очі мільйонам українцям. Згодом на референдумі 1 грудня 1991 року 90,32% громадян висловилися за незалежність України. Тоді було популярним гасло «Хай живе КПРС на Чорнобильській АЕС!».

28 квітня 1933 року з'явилась постанова Ради народних комісарів про видачу паспортів громадянам СРСР. У документі було зазначено, що «громадяни, які постійно живуть у сільських місцевостях, паспортів не одержують». Таким чином у розпал Голодомору українських селян позбавили можливості врятуватися, виїхавши за межі своєї місцевості (людині без паспорта не продавали квитка). Це новочасне кріпацтво тривало в Радянському Союзі понад 40 років.

Сторінку підготував
Руслан ТКАЧУК

Посвідчення учасника бойових дій серії ЮА № 016795, видане на ім'я ФЕДОРОВА Володимира Олеговича на підставі протоколу міжвідомчої комісії ГШ ЗСУ № 77 від 22.05.2015 року, вважати недійсним.

***

Інформація Квартирно-експлуатаційного відділу м. Вінниця про підсумки конкурсу, що відбувся 05.04.18 р. з відбору суб'єкта оціночної діяльності, який буде залучений до проведення незалежної оцінки нерухомого військового майна з метою визначення ринкової вартості державного майна для розрахунку орендної плати.

Переможцем конкурсу визнано:

ФОП Шумська Оксана Іванівна по об'єкту оренди: частина нежитлового приміщення будівлі № 574 площею 5 кв. м, військового містечка №1, що знаходиться за адресою: м. Вінниця, вул. Стрілецька, 105 та перебуває на балансі Квартирно-експлуатаційного відділу м. Вінниця.

***

Інформація Квартирно-експлуатаційного відділу м. Чернівці про підсумки конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності, які залучатимуться до проведення незалежної оцінки державного (військового) майна, що відбувся 06 квітня 2018 року

Відповідно до розділу ІІІ Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015 р. № 156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.06.2015 р. за № 699/27144, ухвалено рішення про визнання переможцем конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності — суб'єктів господарювання, які будуть залучені до проведення незалежної оцінки державного (військового) майна: нежитлових вбудованих приміщень першого поверху (№№ 1–5, 1–7) загальною площею 45,10 кв. м в будівлі (літ. А) Гарнізонного будинку офіцерів (інв. № 4) військового містечка № 101, **розташованого за адресою:** м. Чернівці, пл. Театральна, 6, що перебуває на балансі КЕВ м. Чернівці, з метою подальшої передачі в оренду, **Товариство з обмеженою відповідальністю «Оцінка-Інформ».**

***

Кафедра військової підготовки Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (м. Івано-Франківськ) оголошує конкурс на заміщення вакантної посади:

1. Викладач, ШПК — «майор», тарифний розряд — 33.

Кваліфікаційні вимоги: випускники ад'юнктури (аспірантури), а також особи, які мають повну вищу освіту.

Для участі в конкурсі надсилаються такі документи: рапорт про участь у конкурсі, автобіографія, копії документів про вищу освіту, службова та медична характеристика, завірена копія службової картки, довідка про проходження військової служби; письмова згода на збір та обробку персональних даних. Копії документів про науковий ступінь, вчене (почесне) звання, список наукових праць (винаходів), а також документи, що підтверджують підвищення кваліфікації протягом останніх п'яти років (дипломи, сертифікати, свідоцтва), надаються кандидатами за наявності.

Термін подання документів — до 15.00 16.05.2018 р.

Довідкова інформація за телефоном: (0342) 50-25-06.

Документи надсилаються на адресу: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. Коновальця, 72А., голові конкурсної комісії.

***

Оголошення результатів конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності по КЕВ м. Рівне

На підставі конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності, який відбувся 12.04.2018 року з метою визначення ринкової вартості об'єкта, що обліковується на балансі КЕВ м. Рівне, для розрахунку орендної плати при продовженні договору оренди по об'єкту: нерухоме військове майно — нежитлові приміщення загальною площею 24,45 кв.м в будівлі інв. № 201 (службова будівля) військового містечка № 2 по вул. Соборна, 364 у м. Рівне для розміщення складу-магазину, переможцем визнано ФОП Гаюка О.С.

***

Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка (далі — Військовий інститут) згідно з вимогами Інструкції про порядок заміщення на конкурсній основі вакантних посад науково-педагогічних працівників у вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів, що належать до сфери управління Міністерства оборони України, затвердженої наказом Міністерства оборони України, Міністерства освіти і науки України від 19.10.2016 № 542/1255 та зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 10.11.2016 за № 1461/29591, оголошує конкурс на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників Військового інституту:

1. Посади, які заміщуються військовослужбовцями:

1.1. Військовий гуманітарно-лінгвістичний факультет:

начальник факультету, ШПК — «полковник», посадовий оклад 8600 грн.

1.1.1. Кафедра зарубіжної воєнної інформації:

старший викладач, ШПК — «підполковник», посадовий оклад 7750 грн.

1.1.2. Кафедра військового перекладу та спеціальної мовної підготовки:

старший викладач, ШПК — «підполковник», посадовий оклад 7750 грн.

1.1.3. Кафедра військової журналістики:

викладач, ШПК — «майор», посадовий оклад 6340 грн.

1.2. Військовий факультет фінансів і права:

заступник начальника факультету з навчальної та наукової роботи — начальник навчальної частини, ШПК — «підполковник», посадовий оклад 8460 грн;

1.2.1. Кафедра геоінформаційних систем і технологій:

доцент, ШПК — «підполковник», посадовий оклад 7890 грн.

1.3. Факультет післядипломної освіти:

1.3.1. Кафедра загальновійськових дисциплін:

старший викладач — начальник служби радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки, ШПК — «підполковник», посадовий оклад 7750 грн;

викладач, ШПК — «майор», посадовий оклад 6340 грн.

Кваліфікаційні вимоги:

Посаду начальника (декана) факультету Військового інституту можуть обіймати військовослужбовці, які мають, як правило: досвід учасника бойових дій, ступінь вищої освіти «магістр» або досвід військової служби на командних посадах та посадах керівного складу в органах військового управління тактичного та вищих рівнів (не менше десяти років) та оперативно-тактичний рівень військової освіти; або науковий ступінь (за профілем діяльності), вчене звання, оперативно-тактичний рівень військової освіти, стаж науково-педагогічної (наукової) роботи не менше трьох років, а також досвід військової служби на посадах керівного складу в органах військового управління (військових частинах).

Посаду заступника начальника факультету з навчальної та наукової роботи — начальника навчальної частини можуть обіймати військовослужбовці, які мають, як правило: досвід учасника бойових дій, ступінь вищої освіти «магістр» або науковий ступінь (за профілем діяльності), вчене звання, оперативно-тактичний рівень освіти, стаж науково-педагогічної (наукової) діяльності три роки, а також досвід військової служби на посадах керівного складу в органах військового управління (військових частинах).

Посаду доцента у Військовому інституті можуть обіймати військовослужбовці, які мають, як правило: досвід учасника бойових дій, ступінь вищої освіти «магістр» або вчене звання доцента (старшого наукового співробітника, старшого дослідника) або науковий ступінь, досвід науково-педагогічної (наукової) роботи п'ять років; або старший викладач без наукового ступеня і вченого звання, який має не менше десяти років стажу науково-педагогічної (наукової) роботи.

Посаду старшого викладача у Військовому інституті можуть обіймати військовослужбовці, які мають, як правило: досвід учасника бойових дій, ступінь вищої освіти «магістр» або досвід військової служби на посадах за фахом, ступінь вищої освіти «магістр»; або вчене звання доцента (старшого наукового співробітника, старшого дослідника) або науковий ступінь; або викладач без наявності наукового ступеня і вченого звання, який має не менше п'яти років стажу науково-педагогічної (педагогічної, наукової) роботи та видані навчально-методичні посібники, наукові праці.

Посаду викладача у Військовому інституті можуть обіймати військовослужбовці, які мають, як правило: досвід учасника бойових дій, ступінь вищої освіти «магістр» або досвід військової служби на посадах за фахом, ступінь вищої освіти «магістр»; або ступінь вищої освіти «магістр».

За умови відповідності кандидатів вимогам до посади, встановленим для науково-педагогічних працівників, перевага надається особам, які мають статус учасника бойових дій, відповідно до законодавства.

Військовослужбовці, які бажають взяти участь у конкурсі, подають до конкурсної комісії: рапорт про участь у конкурсі, автобіографію, копії документів про вищу освіту, службову та медичну характеристики, завірену копію службової картки, довідку про проходження військової служби, письмову згоду на збір та обробку персональних даних.

Копії документів про науковий ступінь, вчене (почесне) звання, список наукових праць (винаходів), а також документи, що підтверджують підвищення кваліфікації протягом останніх п'яти років (дипломи, сертифікати, свідоцтва), надаються кандидатами за наявності.

Військовослужбовці, які проходять військову службу у Військовому інституті Київського національного університету імені Тараса Шевченка, подають рапорт (заяву), автобіографію, службову характеристику, список наукових праць (винаходів) та звіт про науково-педагогічну (наукову) діяльність.

Останній день прийому документів кандидатів для участі в конкурсі на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників Військового інституту — **19.05.2018 (включно).**

Дата проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників Військового інституту — 24.05.2018.

Документи подавати за адресою: 03189, м. Київ, вул. Ломоносова, 81.

***

Інформація Квартирно-експлуатаційного відділу м. Вінниця про підсумки конкурсу, що відбувся 12.04.2018 р. з відбору суб'єктів оціночної діяльності, які будуть залучені до проведення незалежної оцінки нерухомого військового майна з метою визначення ринкової вартості державного майна для розрахунку орендної плати.

Переможцями конкурсу визнано:

ФОП Шевчук Ольга Анатоліївна по об'єкту оренди: нежитлові приміщення №№ 45-49, будівлі № 1 площею 49,2 кв.м, військового містечка № 25, що знаходяться за адресою: м. Вінниця, проспект/вулиця Коцюбинського/Бевза, буд. 60/1 та перебуває на балансі Квартирно-експлуатаційного відділу м. Вінниця.

***

Тил Збройних Сил України оголошує конкурс на заміщення посади, яка вивільняється:

начальник кафедри військової підготовки Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, ШПК — «полковник», посадовий оклад 1720 грн.

Кваліфікаційні вимоги: військовослужбовці, які мають: науковий ступінь (відповідно до профілю підготовки кафедрою військових фахівців) та/або вчене (почесне) звання; військову освіту оперативно-тактичного рівня та/або досвід проходження військової служби на посадах керівного складу в органах військового управління та/або на посадах наукових або науково-педагогічних працівників (не менше п'яти років).

Для участі в конкурсі надсилаються такі документи (матеріали): рапорт про участь у конкурсі, автобіографія, копії документів про вищу освіту, службова та медична характеристика, завірена копія службової картки, завірена копія службової картки, довідка про проходження військової служби, письмову згоду на збір та обробку персональних даних.

Копії документів про науковий ступінь, вчене (почесне) звання, список наукових праць (винаходів), а також документи, що підтверджують підвищення кваліфікації протягом останніх п'яти років (дипломи, сертифікати, свідоцтва), посвідчення учасника бойових дій надаються кандидатами за наявності.

Термін подання документів — 30 днів з дня опублікування оголошення про конкурс.

Довідкова інформація за телефоном: (044) 481–54-69, 2-93-69.

Документи надсилаються на адресу: м. Київ, вул. Дегтярівська, 28А, голові конкурсної комісії.

***

Інформація КЕВ м. Харків про підсумки конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності, проведеного 11.04.2018 р.:

№ з/п	Найменування об'єкта оцінки, площа, місцезнаходження (адреса, в/м), балансоутримувач (назва, код за ЄДРПОУ, контактний телефон)	Переможець конкурсу
1.	Частина нежитлового приміщення будівлі № 7 нерухомого військового майна загальною площею 10,0 кв.м за адресою: м. Харків, вул. Кримська, 5, в/м № 215, що перебуває на балансі ХНУПС ім. Івана Кожедуба, 24980799, тел. (057) 704-96-29	ТОВ «САБО МАКРО»
2.	Нежитлове приміщення будівлі № 30 нерухомого військового майна загальною площею 42,9 кв.м за адресою: м. Харків, вул. Динамівська, 4, в/м № 170, що перебуває на балансі ХНУПС ім. Івана Кожедуба, 24980799, тел. (057) 704-96-29	ТОВ «САБО МАКРО»

Для 22-річної донечанки Юлії Попової протистояння «рускому міру» почалося ще в березні 2014 року, коли вона на другому курсі Донецького державного університету разом із однокурсниками збирала і передавала у Крим гуманітарну допомогу для українських моряків. А вже через місяць війна прийшла і в її рідний шахтарський край. Не гаючи часу, Юлія вступила добровольцем у батальйон «Азов» і за рік служби пройшла з ним майже всі гарячі точки.

Потім довелося повернутися в мирне цивільне життя, щоб таки закінчити навчання в університеті. Паралельно дівчина підробляла в інформаційному агентстві «Інтерфакс-Україна». Влітку 2017 року, отримавши диплом бакалавра, Юля знову пішла до війська, уклала контракт і приступила до обов'язків радіотелеграфіста в мінометному взводі. Сьогодні солдат Попова проходить стажування у прес-службі бригади і мріє про журналістську стезю і лейтенантські погони.

Євгеній СИЛКІН

МІЙ РІДНИЙ КРАЙ

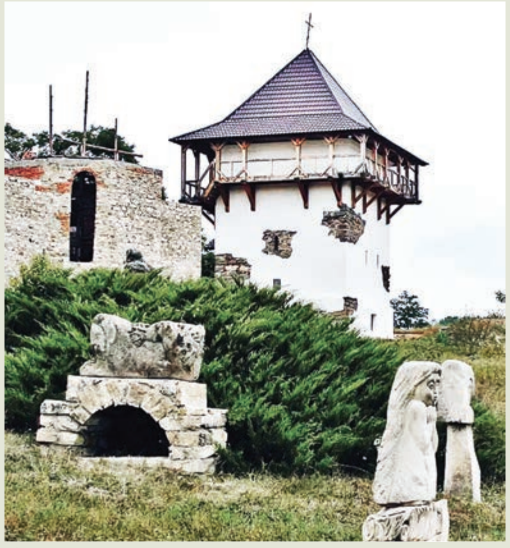
«КРАСА УКРАЇНИ»

ТАК ЛЕСЯ УКРАЇНКА НАЗИВАЛА СЕЛО БУША В ЯМПІЛЬСЬКОМУ РАЙОНІ НА ВІННИЧЧИНІ. 2000 РОКУ ТУТ ВІДКРИЛИ ДЕРЖАВНИЙ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНИЙ ЗАПОВІДНИК

На території площею 6,68 га розташовані дві пам'ятки національного значення: скельний храм II-V-XVI ст., крім того, оборонна фортеця XVI-XVII ст., а також багатошарові поселення трипільської, скіфської, пеньківської та давньоруської культур і середньовічне кладовище

Найвідомішою пам'яткою археології в Буші є розташовані на висоті 20–25 м над рівнем річки залишки вирубаного у скелі дохристиянського та християнського храму V-XVI ст. з унікальним художнім рельєфом. На скельному рельєфі зображено світове дерево, півня, оленя і похилену людину. До якого історичного періоду він належить, і досі точно не відомо, як і те, що означає вирізаний над фігурами таємничий прямокутник. Ще 1883 року київський професор Володимир Антонович, який першим відкрив цю дивовижну пам'ятку для широкого наукового загалу, зазначав, що рельєф «являє рідкісний тип рисунка не тільки в українській, але й в європейській археології».

Символом Буші є кам'яна вежа. Ця башта — частина стародавньої оборонної системи, якою був оточений населений пункт. Побудована вона була з каменю, має прямокутну форму, вкрита шатровим дахом. Під вежею містився пороховий погріб. Бушанський замок був зведений гетьманом Замойським у XVI ст. Фортифікація стояла на південно-східному кордоні з Річчю Посполитою між двома річками — Мурафою і Бушанкою. Фортеця налічувала сім веж. Найвища з них досягала 40 метрів.

Одна із вцілілих веж оборонної фортеці в с. Буша

За даними істориків, колись на території Буші було аж сім кладовищ. Найбільш цікавим є стародавній цвинтар із порослими мохом кам'яними хрестами, який називають козацьким, хоча знайти на ньому сьогодні могили, датовані раніше ніж кінець XVIII століття, важко.

Попри це, цікавого тут багато. Зокрема хрести, за якими видно, як змінювалась каменеобробна культура місцевості та їхні форми. На багатьох із них ще можна прочитати стародавні написи. Вони — унікальні пам'ятки автентичної народної скульптури.

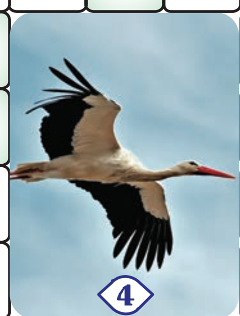
Окрім того, з території бушанського кладовища, яке розміщене на горі, можна спостерігати красиву панораму довколишньої місцевості з її природними і архітектурними шедеврами.

Оксана УРЕТІЙ

Колега вікарія. Фото №3. Кімнатна піч. Креслярський інструмент. Домашня тварина. Хімічний елемент.
Фото №4. Результат заходів. Світле англійське пиво. Героїчні сказання. З'їзд у священиків. Змащувальний матеріал. 45 хвилин футболу. Сивина на деревах.
Великі ворота. Наркотична рослина. Боксерська арена. Ярмо, неволя. Образне визначення. Стукає у двигуні.
Гирло річки. Священна гора у Греції. Стара пісня на новий лад.
Фото №5. Тріумфальна у Ремарка. Ріка Єгипту. Путін для України. Автор роману "Соляріс". Батько.
Трагедія Й. Гете. Позитивний електрод. Фото №1. Футбольний клуб Білорусі. Титул в Англії. Роман В. Набокова.
На дні водойми. Спів одного. Частина естафети.
Фото №2. Прибуток. З хоботом, але не слон. Український співак. Нянька Пушкіна. Болотяна трава. Підприємство. Колір, вино і навіть місто. Ціль, завдання.
Парадний костюм. Запал у бомбі. Центр Лондона. Помирає останньою. Порушення релігійних норм. Висота звуку.
Марс у греків. Який ..., така й слава. Збільшення щитовидки. Титул монарха.
Рослинний світ. Порт у Грузії. Частина дня. Поетичний твір. Пласт однорідної речовини.
Легінь, парубок. Югославський диктатор. Номер дня. Самець кози.
Ознака невинуватості. Гурт "Друга ...". Жовта частина світу. Французький модельєр. Вінні-...

Сканворд підготував Василь СОЛТИС, Тернопіль

РЕДАКЦІЙНА КОЛОНКА

ЗАСНОВНИК – МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Реєстраційне свідоцтво
КВ № 2026 від 25.06.1996 р.

Газета надрукована у друкарні ТОВ «Мега-Поліграф» (вул. Марка Вовчка, 12/14, м. Київ, 04073).

Наклад 30919 Замовлення 61214

Ціна вроздріб – договірна

НАРОДНА АРМІЯ

Головний редактор Роман ДРАПАК

Чергові по номеру — Костянтин МАШОВЕЦЬ, Сергій ВОРОНКОВ

Провідний літературний співробітник — Леонід ГНАТЮК

Адреса редакції: вул. Московська, 45/1, будівля 33, м. Київ, 01015

e-mail: n_army@army.kiev.ua

http://www.na.mil.gov.ua

Відділ передплати: тел.: (044) 285-70-12

Передплатний індекс — 68618

Рр — Реклама редакції (подається безкоштовно)

Р — Реклама платна

Листування з читачами тільки на сторінках газети. Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці. Редакція може не поділяти погляди автора. При передруку матеріалів посилання на «Народну армію» обов'язкове.

ISSN 1029-9114